LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 67 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Rugsėjo (September) 12, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 58-ieji

KRISLAI

Lietuvių laimėjimas
Sveikintina sutartis
Karo pavojus Vakaruose
Numato religijai mirtį
Prasideda spaudos darbymetis

— J. Gasiūnas —

Tarybų Lietuva ir užsienyje gyvenantieji lietuviai gali pasididžiuoti Vilniaus choro "Varpas" laimėjimu Italijoje. Tik pagalvokite! Iš dešimties šalių atvyko trylika geriausių chorų į dainų konkursą. Tarp jų buvo ir vyrų choras "Varpas" iš Vilniaus.

Kai lietuviškas varpas suskambėjo, visus nustebino. Vertinimo komisija pripažino, kad choras "Varpas" geriausia dainuoja ir iškovojo pirmąją premiją ir pirmo laipsnio diplomą. Koks tai didžiulis laimėjimas!

—:—

Norime prisidėti su sveikinimu prie Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus Thanto sveikinimo Lotynų Amerikos šalių, pasirašiusių sutartį, draudžiančia branduolinius ginklus naudoti Lotynų Amerikoje.

Tokią sutartį turėtų pasirašyti visų kontinentų šalys. Tuomet būtų tikras laimėjimas prieš visapasaulinio karo pavojų. Pasitarimai tuo klausimu tęsiami, bet mažai progreso.

Nepaisant kuriame pasaulio kampe branduolinių ginklų panaudojimas tikrai sukurtų pasaulinį karą ir tuomet gali sunaikinti civilizaciją. Todėl branduolinių ginklų uždraudimas yra visų svarbiausias klausimas.

—:—

Pasaulinė Taikos Taryba, primindama 30 metų sukakti nuo antrojo pasaulinio karo pradžios, savo pareiškime sako:

"Jėgos, kurios privedė prie fašizmo isigalėjimo ir antrojo pasaulinio karo sukūrimo ir dabar gyvuoja, ir turi tvirtas įtakos Vakaruose. Tos pačios jėgos ir vėl kontroliuoja ten ekonominį ir politinį gyvenimą, ypač Vakarų Vokietijoje."

Pirmąjį ir antrąjį pasaulinį karą išprovokavo Vokietija, o dabar Vakarų Vokietijoje revanšistinės jėgos, su Jungt. Valstijų pagalba, provokuoja trečiąjį pasaulinį karą. Ten jau paruošti branduoliniai, biologiniai ir cheminiai ginklai. Net baisu ir pagalvoti.

—:—

Atsirado drąsus vyskupas, kuris pasakė, kad visos bažnyčios laipsniškai miršta, kad žmonių susidomėjimas religiniais reikalais nyksta ir praėjus dešimtkui metų religijos nykimas pasidarys daug ryškesnis.

Taip kalbėjo kanadiškis Britų Kolumbijos anglikonų vyskupas Ralph Dean Generalinio Sinodo konvencijoje. Jam pritarė konvencijoje dalyvavusių 260 kunigų.

Viešpataujanti klasė deda daug pastangų religijai išlaikyti. Milijonieriai skiria stambias pinigų sumas įvairioms religinėms sektoms. Be jų paramos, aišku, daug greičiau religija išnyktų.

Siautėja teroras Brazilijoje

Rio de Janeiro. — Brazilijos militarinė valdžia skelbia, kad ji areštavo 12 žmonių, nužiūrimų kaip JAV ambasadoriaus Elbricko "kidnaperių." Teroras siaučia šalyje.

Ambasadorius Elbrick aiškino, kad jį pavogė keletas jaunų maskuotų vyrų, kurie atrodė "inteligentiški fanatikai." Jie kaltino Amerikos imperialistus dėl visų Brazilijoje blogumų. Jis išbuvo jų nelaisvėje 78 valandas. Jie elgėsi su juo padoriai, mandagiai.

Kai valdžia patenkino revoliucionierių grupės reikalavimą — paleido iš kalėjimų 15 politinių kalinių ir atvežė juos Meksikon, tuomet ambasadorius buvo paleistas.

Washingtonas. — Republikonų Nacionalinis Komitetas suvyks į Chicagą rugsėjo 18-20 dienomis aptarti 1970 metų rinkimus.

AFL-CIO pasmerkė Nixono siūlomą taksų planą

Washingtonas.—AFL-CIO prezidentas Meany, po ilgo delsimo, išstojo prieš prez. Nixono taksų planą, kaip korporacijoms naudingą. Meany nurodo, kad Nixono planas sumažintų ir korporacijų taksus bilijonu šešiais milijonais dolerių.

Pasirodo, kad pirmesnis Meany pareiškimas, jog organizuoti darbininkai galės su Nixonu gražiai sugyventi, dabar neišsipildo. Darbininkams ir beturčiams tenka smarkiai kovoti prieš Nixono planus, kurie turčiams naudingi.

Nixono nusistatymas palaikyti karo taksus (surtax) taipgi korporacijoms labai naudingas, sako Meany.

Maisto kainų kilimas šiais metais net padvigubėjo

New Yorkas.—Darbo Statistikų Biuro vietinis direktorius Beinstock nurodo, kad New Yorke ir šiaurrytinėje New Jersey valstijos dalyje šiais metais maisto kainos pakilo net 4.7 proc.

Daugiausia pakilo mėsos ir žuvies kainos. Pakilimas kainų kai kada siekia net 11 procentų.

Abelnas pragyvenimo lygis pakilo arti 4 proc. Dėl to neturtingiesiems, ypač turintiems dideles šeimas, susidaro svarbi problema, kaip pragyventi, sako Beinstock.

Mūsų gerasis spaudos rėmėjas **Philip Kunz,** Brooklyn, N. Y., ir vėl pasirodė su stambia dovana.

Jis pirmiau dovanojo "Laisvei" tris Lietuvių Namo Bendrovės šėrus, dabar pridėjo dar vieną.

Už dovanas širdingai jam dėkui.

—:—

Sekamą sekmadienį turėsime spaudos naudai parengimus Worcesteryje ir Miamio mieste.

Tikimės gausios paramos iš laisviečių ir jų prietelių.

Laisviečiai smarkiai ruošiasi prie savo laikraščio vajaus, kuris prasidės spalio 1 d.

"Vilnies" dienraščio vajus jau prasidėjo rugsėjo 1 d.

Taigi, prasideda mūsų spaudos darbymetis.

—:—

Kas tik nori skaniai pasivaišinti ir tyrame ore popiete praleisti, nesigailės atvykęs šį sekmadienį į pietus, kurie ruošiami Forest Parke.

Newyorkiečiams tikrai patogi ir gerai žinoma vieta.

Iki pasimatymo.

Tokijas. — Sužinota, kad Šiaurės Vietnamo laikino prezidento pareigas dabar eina 81 metų amžiaus vice prezidentas Thangas.

Izraelio armija buvo įsiveržusi į Egiptą

Tel Avivas. — Izraelio armija su sunkiaisiais tankais, torpediniais laiveliais ir lėktuvais, buvo įsiveržusi į Egipto teritoriją ir per 10 valandų daužė Egipto įsitvirtinimus Raudonosios jūros pakraštyje. Daugiau kaip šimtą Egipto kareivių užmušta.

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos apgailestavo dėl Izraelio įsiveržimo į naują Egipto teritoriją.

Unijos ir kontraktoriai nepatenkinti planu

Washingtonas. — Namų statybos ir kitos unijos, taipgi kontraktoriai pasmerkė prez. Nixono planą sumažinti namų statybą 75 proc., taipgi mažinti kitus federalinius darbus.

Valstijos taipgi nepatenkintos tokiu Nixono planu. Be federalinės pagalbos valstijos nebegalės įvykdinti savo statybos planų. Jau dabar daugelyje valstijų planuojama sumažinti statybą.

Detroitas. — 6,700 Michigano mokytojų paskelbė streiką. Reikalauja sutartį pasirašyti.

Prieš ketvirtadalį amžiaus Rumunija išsivadavo iš fašistinės priespaudos.

Nuotraukoje: obeliskas kovotojams už laisvę atminti Bukarešte.

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Vis plačiau ieškoma naftos

Vilnius. — Lietuvoje pramoninės naftos yra, tvirtina Lietuvos naftos paieškų žvalgybos ekspedicijos viršininkas Leonas Varnas, neseniai sugrįžęs iš priešakinių juodojo aukso paieškų. Pernykščiai išgręžiniai patvirtino nuomonę, kad Pabaltijos įdauboje galimi dideli pramoninės naftos telkiniai.

Du nauji gręžimo bokštai iškilo Vilkyčiuose, Šilutės rajone, ir Alantuose, netoli Kretingos. Bus gręžta 20 kilometrų gręžinių. Apie darbų užmojį byloja tokie skaičiai: į vieną gręžinį įkinkyta 2,000 arklio jėgos motorų.

Džiugu pranešti, kad šių metų naftos paieškos naujuose plotuose buvo sekmingos. Vilkyčiuose ir naujame plote Gargžduose surasta nafta. Ieškoma Salantų bei Laukuvos plotuose.

-:-

Skulptūros paroda Estijoje

Vilnius. — Estijos sostinėje Taline rugsėjo 10 d. atidaryta lietuvių skulptūros paroda. Ji suorganizuota estams pageidaujant.

Mūsų dailininkų darbai šįkart eksponuojami labai neįprastoje aplinkoje— tarpgėlių. Talino gėlių paviljone vienu kartu veikė lietuvių skulptūros ir estų gėlių parodos. Tik jas abi apipavydalino vilnietis architektas Samukas.

Lietuvių skulptūros paroda veiks mėnesį laiko.

-:-

Žvėjų pergalė

Klaipėda. — Praneša Lietuvos gamybinės žuvies pramonės valdybos skyriaus viršininkas Sašlis, kad Lietuvos verslovinis laivynas baigė vykdyti 9 mėnesių žuvies sugavimo planą.

Iki rugsėjo 1 d. Lietuvos žvejai Baltijos, Šiaurės Atlanto vandenyse sužvejojo 2 milijonus 153 tūkstančius centnerių šuvies, tai yra 22,000 centnerių daugiau, negu buvo planuota.

-:-

Archeologų suradimai

Plungė. — Daugiau kaip pusantro mėnesio šio rajono Gintališkės gyvenvietėje dirbo kraštotyros archeologinė ekspedicija, antra sezona tvrinėjusi čia X-XIII amžių kapinyną.

Ekspedicijos vadovas, Telšių Kraštotyros Muziejaus direktorius Valatka papasakojo, kad tyrinėjimas davė nemaža vertingos medžiagos. Surinkta apie 2,000 įvairių daiktų—durklų, peilių, žeberklu, midaus geriamų ragų, diržu, žiedų, apyrankių, sagų, Vakarų Europos monetų, žalvario dirbinių ir kitko.

-:-

Naujas centrinis paštas

Vilnius. — Iškilmingai atidarytas sostinės centrinis paštas. Jo statyba truko kelis metus. Dabar bus puošnus moderniškas pastatas, patogus ne tik pašto tarnautojų darbui, bet ir plačiajai visuomenei.

Naujai atvykę svečiai bei turistai iš užsienio nebeatpažins naujojo Vilniaus centrinio pašto Lenino prospekte, kur kadaise veikė Varjetės teatras. Tikrai galima juo pasididžiuoti. Pašto projekto autoriai — architektai broliai Algis ir Vytas Nasvyčiai.

Antanas Vaivutskas

Mokyklos atidarytos su mokytojų stoka

Washingtonas. — Nacionalinė Švietimo Sąjunga praneša, kad visoje šalyje mokyklos atidarytos su didele mokytojų stoka.

Kai kuriuose miestuose ir miesteliuose, taipgi ir kaimuose tikrai jaučiama mokytojų stoka.

Anglijos unijos už karo baigimą

Portsmouth. — Anglijos Darbo Unijų Kongresas priėmė rezoliuciją, kuri pasmerkia karą Vietname ir ragina Anglijos valdžią daugiau nebekooperuoti su Jungtinėmis Valstijomis karo klausimu.

Ragina Ameriką baigti karą Vietname.

Delegatai ragina darbiečių valdžią sumažinti militarines išlaidas ir ištraukti karines jėgas iš Vakarų Vokietijos.

Kongresas pasiuntė Šiaurės Vietnamui apgailestavimą dėl prezidento Ho Chi Minho mirties. Taipgi rasmerkia Anglijos valdžią daugiau nebekooperuoti su Jungtinėmis Valstijomis karo klausimu.

Dešiniųjų rezoliucija Čekoslovakijos klausimu buvo atmesta. Kongresas pasmerkė fašistinį režimą Ispanijoje ir rasistinį režimą Pietų Afrikoje.

Streikų bangos plečiasi Vakarų Vokietijoje

Bonna. — Vakarų Vokietijoje pirmą kartą tiek daug streikų vienu atveju. Valdžia skelbia, kad streikai esą nelegalūs ir ji negalinti jų toleruoti.

Dortmunde Hoesch fabriko darbininkai laimėjo streiką. Duisburge išėjo streikan 1,200 Rheinstahl trusto darbininkų. Muelheime su-streikavo 2,000 plieno darbininkų.

Kituose pramoniniuose miestuose taipgi daugelis darbininkų streikuoja. Dienraštis "Die Welt" ragina valdžią greitai susidoroti su streikieriais.

Darbininkai reikalauja didesnių algų ir geresnių darbo sąlygų.

Naujųjų Demokratų koalicija remia antikarinę dieną

Chicago. — Naujųjų Demokratų koalicijos vadovybė paskelbė, kad koalicija pilnai remia nacionalinę antikarinę dieną spalio 15. Tai bus karo moratoriumo diena, kurioje įvyks prieškariniai išstojimai - demonstracijos daugelyje miestų.

Naujieji Demokratai taipgi pasiuntė prez. Nixonui reikalavimą ištraukti iš Vietnamo visas Jungtinių Valstijų militarines jėgas.

Koalicija susikūrė daugiausia iš senatorių McCarthy ir R. F. Kennedy rėmėjų. Šaukia nacionalinę konferenciją lapkričio 21-24 dienomis.

100,000 Ho Chi Minh laidotuvėse

Hanojus. — Šiaurės Vietnamo prezidento Ho Chi Minho laidotuvėse dalyvavo daugiau kaip 100,000 žmonių, tarp kurių buvo daugelio šalių delegacijos. Dalyvavo ir Jungti. Valstijų Kompartijos generalinis sekretorius Gus Hall.

Šiaurės Vietnamo Kompartijos pirmasis sekretorius Duanas prie prezidento karsto prisiekė, kad vietnamiečiai kariaus tol, iki "Jungt. Valstijų imperialistiniai agresoriai bus iš Vietnamo išvaryti ir Vietnamas suvienytas, kaip nepriklausoma valstybė."

Philadelphia. — Daugelis Pennsylvanijos darbdavių, nedamokėdami darbininkams už viršlaikius ir moterims, apsuko darbininkus ant pusketvirto milijono dolerių, raportuoja UAV Darbo Departamentas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Grand Valley, Colo.—Nepaisant didelių protestų, branduolinis prietaisas buvo išsprogdintas Rocky Mountains požemyje. Sprogimas sudrebino visą apylinkę.

Maskva.—Tarybų Sąjunga kaltina Kiniją 488 įsibrovimais per rubežių. Kinija sako, kad tarybiniai sargai papildę 429 įsibrovimus.

Saigonas. — Po 72 valandų mūšių pertraukos Ho Chi Minh pagarbai, Pietų Vietname mūšiai vėl prasidėjo.

Tel Avivas.—Izraelio lėktuvai ir vėl bombardavo Egipto teritoriją.

Paryžius.—Vietnamo taikos derybų 33 sesija atidėta iki šeštadienio.

Indianapolis, Ind.—Džetinis lėktuvas susidūrė su mokyklos lėktuvu ore. Abu lėktuvai sudužo, 83 žmonės žuvo.

Oslo. — Norvegijos parlamentiniuose rinkimuose dešiniųjų partijų koalicija laimėjo 76 vietas, Darbo Partija 74 vietas, mažosios partijos surinko mažai balsų.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per year	$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

O vienok partija gyvuoja!

AMERIKOS Komunistų Partija šiomis dienomis atšventė savo 50 metų gyvavimo sukaktį. Ji buvo suorganizuota 1919 metų rugsėjo 1 dieną. Pusė šimto metų yra netrumpas laikotarpis tiek žmogaus, tiek organizacijos, ypač revoliucinės, gyvenime.

Komunistų Partija gimė audrose. Kai kurie senosios kartos veikėjai gerai teprisimename tas dienas ir tuos mėnesius, kada iš Amerikos Socialistų Partijos kairiojo sparno kūrėsi nauja, kovinga revoliucinė partija, Prieš ją tuoj buvo atsuktos visos reakcinės buržuazijos valstybinės jėgos. Areštas, įkalinimas, deportavimas stovėjo prieš akis kiekvienam, kuris išdrįso į naują partiją įstoti. Sunkūs ir baisūs buvo laikai. Be galo daug gerų, nuoširdžių, kovingų darbininkų nukentėjo. Jų tarpe buvo nemažai ir lietuvių. Retas kuris komunistas buvo reakcijos paliktas ramybėje. Partija buvo nuvaryta į pogrindinį, nelegalų gyvenimą. Kartais atrodydavo, kad jai tokiose sąlygose išlikti nesunaikintai neįmanoma.

Bet revoliucinė partija nugalėjo sunkumus, pergyveno reakcijos audras ir išliko nesunaikinta. Su laiku persiorganizavo, šiaip taip "legalizavosi." Pradėjo plačiau susisiekti su darbininkų masėmis. Ypač jos įtaka buvo plačiai jaučiama Antrojo karo išvakarėse, kai su 1935 metais prasidėjo platus sunkiosios pramonės darbininkų organizavimas į pramonines unijas.

Žinoma, reakcija negalėjo to komunistų įtakos kilimo darbo masėse toleruoti. Po karo užėjo makartizmo gadynė. Pasirodė vienas po kito nauji represiniai įstatymai. Prasidėjo nauji puolimai, nauji persekiojimai. Komunistų Partijos vadai tapo uždaryti už grotų. Prasidėjo baisus masinis teroras prieš pažangius žmones darbuose ir įstaigose. Tūkstančiai neteko darbų ir pozicijų. Viešai būti komunistu buvo nebeįmanoma. Faktinai partija vėl buvo priversta pasitraukti į pogrindį. Nuo tų reakcijos smūgių ir audrų dar ir šiandien Amerikos Komunistų Partija nėra pilnai atsipeikėjus. Dar ir šiandien viešai būti komunistu reiškia netekti darbo arba profesijos. Tačiau visos pastangos Komunistų Partiją sunaikinti buvo veltui.

Tiesa, kiek žinoma, Komunistų Partija negali savo narius skaityti šimtais tūkstančių; taipgi tiesa, kad ji, kaipo politinė partija, šiandien dar neturi savo atstovų miestų tarybose, nei valstijų seimeliuose arba šalies kongrese. Bet ar įvyksta koks nors didesnis socialinis šalyje sąjudys, už kurį nebūtų kaltinami komunistai?

Naujas kovos būdas?

BRAZILIJOS revoliucionierių pasielgimas su Jungtinių Valstijų ambasadoriumi Charles Burke Elbrick nuskambėjo per visą pasaulį. Tuo savo žygiu jie greitąjį savo tikslą pilnai pasiekė, priversdami valdžią išleisti iš kalėjimo 15 politinių kalinių. Sunku pasakyti, ką jie su Mr. Elbricku būtų padarę, jeigu valdžia nebūtų patenkinus jų reikalavimų. Kaip ten bebūtų, Amerikos valdžia nenorėjo rizikuoti ir privertė Brazilijos militarinę valdžią nusileisti.

Žinoma, buvo balsų, kurie reikalavo kontrrevoliucionieriams nenusileisti. Jų argumentas buvo: Kur bus galas? Šiandien jie "pavogė" ambasadorių, rytoj taip pasielgs su kitu kuriuo diplomatu ir pastatys dar didesnius reikalavimus! Todėl, girdi, nereikia leistis į jokius kompromisus.

Gerai, žinoma, kad revoliucionierių reikalavimas buvo patenkintas ir kad ambasadorius Elbrick paleistas.

Reikia žinoti, kad Brazilijos militarinė valdžia yra fašistinė valdžia. Ji faktinai yra Amerikos imperializmo įrankis. Ji nebūtų susikūrusi be Amerikos palaiminimo. Ji nebūtų iki šiol išsilaikiusi be visokios šios šalies paramos. Tai puikiai žino Brazilijos revoliucionieriai, ir todėl pasirinko ne kurios kitos šalies diplomatą laimėjimui laisvės dėl savo penkiolikos draugų, bet Jungtinių Valstijų ambasadorių. Jie žinojo, ką jie daro...

Tai naujas savo rūšies kovos būdas. Ar jis bus naudojamas ir kituose atsitikimuose? Sunku pasakyti.

Pradžia rami, bet kaip bus toliau...

MOKSLO metai jau prasidėjo. Beveik visoje šalyje mokyklos jau atsidarė. Reikia pasakyti, kad pradžia labai rami. Mokyklos atsidarė beveik be jokių nesusipratimų arba didesnių protestų. Tik vienur kitur mokyklų atidarymas atidėtas dienai kitai dėl mokytojų streiko.

Bet tai dar nereiškia, kad šiemet mokslo metai taip jau ir praeis be jokių audrų. Neįmanoma. Moksleiviai ir studentai susitvarkys, apsidairys, susipažins su padėtimi, kurioje, kaip diena aišku, ras prieš ką protestuoti ir kovoti.

Taip būdavo kasmet. Neabejotina, taip bus ir šiemet. Reikia žinoti, kad tos problemos, kurios užpernai ir pernai buvo iššaukusios kai kuriose mokyklose tokius ašstrius susikirtimus ir protestus, pasiliko nepašalintos. Sunku tikėtis, kad mūsų moksleiviai ir studentai būtų jas pamiršę.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NIEKADOS JO NETURĖJOTE

Stasys Žymantas kala ir kala "vaduotojams" į galvą, kad jie būtų apdairesni ir gudresni, kalbėdami apie Lietuvą, arba jiems lemta pasilikti be mažiausios armijos generolais.

Antai, straipsnyje "Mąstykime ir veikime iš naujo," jis traukia pakeltu balsu:

"Tačiau gyvenimas Lietuvoje nesustojo, ir tauta tebėra gyva ir judri: ji mąsto, veikia, dirba ir kuria, ir ne tauta reikalinga ar verta mūsų išeivių pasitikėjimo..., bet mes turime rūpintis ir sielotis, kad neprarastume tautos pasitikėjimo mumis."

Žinoma, labai ačiū Stasiui už priminimą, kad mūsų mieloji Lietuva "tebėra gyva ir judri." Juk dar taip neseniai jis pats ir jo kolegos mus sušilę įtikinėjo, kad mūsų tos Lietuvos visiškai niekur nebėra, kad ten, kur ji buvo, dabar apgyventa kalmukais, "aziatais" ir "maskoliais." Gerai, kad nors jau taip baisiai pavėluotai ją vėl atradom.

Bet kas liečia praradimą pasitikėjimo, tai rūpinimasis ir sielojimasis ne vietoje ir nereikalingas. Negalima prarasti to, ko neturėjai. Jūs gi niekados nesate turėję lietuvių tautos pasitikėjimo. Todėl ir prarasti negalite. Kam save be reikalo kankinti?

JAU IR JAM JŲ BEPROTYBĖ NEBESUPRANTAMA

Chicagos menševikų laikraščio bendradarbis P. Stravinskas laiko save nepermaldaujamu Tarybų Lietuvos priešu. Bet ir jam perdaug Clevelando smetoninininkų Vlado Ramanausko ir Juliaus Smetonos visiško subalamutėjimo Lietuvos požiūriu. Antai, į Clevelandą iš Lietuvos atvyko kunigas Stasys Lidys, Vilniaus Aušros Vartų parapijos vikaras ir apsigyveno šv. Jurgio parapijos klebonijoje. Šitie vyrai pradėjo jį nežmoniškai pulti, šmeižti ir niekinti. Kokio ten "konservatorių klubo" vardu net išleido prieš jį atsišaukimą į clevelandiečius.

Užsidėjęs už galvos rankas P. Stravinskas šaukia: "Kaip galima tokias beprasmybes skelbti, ne tik clevelandiečius, bet ir visą Ameriką tuo kompromituoti?

Vyručiai, vyručiai, Clevelando "konservatoriai," daktarai ir advokatai, pagalvokite, ką darote. Kur jūsų logika ir kur teisingumas?"

SMARKIAI SUPLIEKĖ CHICAGOS MENŠEVIKUS

"Vienybėje" (Nr. 13) straipsnio "Kai fanatizmas nustelbia sveiką protą" autorius J. G. ima nagan Chicagos menševikų laikraščio redaktorius.

Neseniai "N." redaktoriai "Akiračių" redaktorius ir jų bendradarbius pavadino "pusinteligenčiais." "O tuo tarpu "Naujienų antikomunistiniai straipsniai," sako J. G., "parašyti nepusinteligenčių, o tiesiog trečdaliointeligenčių; jų teiginiai neobjektyvūs, egzaželuoti, užtempti ant juodašimtiško kurpalio, traktuoja savo skaitytojus kaip mažaraščius, tamsius reakcionierius." Pasakyta labai teisingai.

Kaip žinia, "N." ir kiti reakcininkų laikraščiai plepa apie "badą" Lietuvoje. J. G. rašo:

"Atvažiuoja rudenį policija ir išveža visą žemaičio uždirbtą duoną, palikdama žiemai ant nedakepto kepalėlio," rašo Naujienos. Šis teiginys yra melagingai kvailas. Jei taip būtų, tai lietuviai taip mirtų badu, kaip kad mirė Biafros sukilėliai. Lietuviai būtų paviršę ubagais. Iš ko gi jie kombinuotų, jei "viskas" būtų "išvežta"! Ir iš ko būtų tas "nedakeptas kepalėlis"? Gaunamos iš Lietuvos foto nuotraukos anaiptol nerodo, kad lietuviai kolchozninkai būtų išbadėję, liguisti, apiplyšę. Jų apranga atrodo, kad Vak. Europos miestiečių, nors gal tekstelė ir nėra tokios aukštos kokybės kaip angliškoji. Buvo skurdo ir Rusijoj ir Lietuvoj, bet tai buvo dviejų didelių karų ir socialinės revoliucijos padarinys. Nuo Stalino mirties gyvenimas ėmė eiti geryn. "N." šabloniškai kartoja tai, kas jau seniai nuėjo į praeitį; lyg kad laikas būtų sustojęs ir gyvenimas sustingęs.

Kita reakcininkų pamėgta tema, tai plepėjimas apie "rusifikaciją." Straipsnio autorius J. G. jiems atsako:

Lotynų Amerikoje nuo karinės diktatūros laisvų respublikų maža. Lietuvių kūryba Sovietų "vergijoje" eina bemaž pilnu tempu ir ji "nerusifikuojama," kaip kad mūsų dešinioji spauda be perstojo vaitoja, stena. Vlikas nori pasaulį sukrėsti, suprastyti knygos išleidimu apie Lietuvos "rusinimą," apie rusų kalbos privalomą mokymą Lietuvos mokyklose. Neseniai kai kurie laikraščiai paskelbė vieno ukrainiečio pastabą, kad Ukrainos universitetuose viskas dėstoma rusiškai, kad ukrainiečiai, kaip ir lietuviai, pagreitintu tempu rusinami; net ukrainiečiai studentai "neprimami" į Ukrainos universitetus ir institutus. Tuo tarpu rusas naiconalistas Gleb Rar, rusų politinių emigrantų Prancūzijoje laikraštyje "Russkaja Mysl" kaltina Sovietų vyriausybę perdideliu pataikavimu tautinėms mažumoms. Gleb Rar'ui nepatinka, kad Ukrainoj yra 120 aukštųjų mokyklų, kur visos disciplinos, neišskiriant nė techniškų, matematinių ir biologinių, dėstomos ukrainų kalba. Lietuvoj tokių mokyklų yra apie 10 ir jose taip pat visi dalykai dėstomi lietuvių kalba. Argi tai rusifikacija?!

Argi Vlikas savo leidiniais sukrės "laisvą" pasaulį tuo, kad rusų kalbos mokymasis privalomas visose Sovietų Sąjungos mokyklose?! Argi visoj — pietų ir šiaurės — Amerikoje yra kitaip?!..

Maskva. — TSRS paleido erdvėn 297-ąjį satelitą.

APIE ŽURNALISTO LAURINČIUKO LANKYMĄSI LOTYNŲ AMERIKOJE

Urugvajaus lietuvių laikrastyje "Darbe" (rugp. 20 d.) senas veikėjas Stasys Kasikas rašo:

Tiesa, pas mus yra privažiavę daug svečių, ypač Tarybinių, buvo parlamentaristai, rasytojai, basketbolistai, futbolistai, jurininkai, tinklininkai, bet pirmą kartą tai buvo zurnalistas-koresponsanis lietuvis **Albertas Laurinciukas.** Jis paliko mumyse didelį įspūdį. zmogus toks paprastas, draugiškas, be pasididžiavimo. Vos įkėlęs koją į Urugvajų — Montevidėjaus mieste, vietoje pasilsėti ieškojo savo tautiečių-lietuvių; jis padėjo į šalį savo nuovargį, o svarbiausia, savo pareigas kaip korespondentas ir stengėsi matyti veidas veidan savo brolius lietuvius, ir už poros valandų jau buvo Urugvajaus Lietuvių Centre, Agraciada 2783. Čia pasikalbėjome, pasidalinome mintimis, nes Albertui Laurinčiukui rūpėjo mūsų gyvenimas toli nuo Tėvynės; jam rūpėjo, ką mes čia veikiame, kaip gyvename, kaip jaučiamės dvasiniai.

Mums irgi rūpėjo, kokias jis eina pareigas, kaip gyvuoja mūsų Tėvynė dabar, juk jis mums buvo vėliausiai išvažiavęs iš Lietuvos, jis gi geriausiai žino apie ją.

Albertas Laurinčiukas aplankė Centro klubą Agraciada 2783 du kartus Serroje. Per savo trumpą laiką labai plačiai suėjo su lietuviais, ir manau, kad išsivežė iš mūsų visa tai, kas jam buvo reikalinga. Tikiu aš, kaip ir mes visi, kad Albertas Laurinčiukas perduoh Tarybų Lietuvoje tai, ką jis matė ir jautė pas mus, ir pasakys visiems, kad mes dar jaučiamės tvirtais, kad esame pasiryžę dirbti, kad nemanome apleisti savo postų ir pasiryžę nugalėti visus sunkumus, ir kad tikimės ir laukiame, kad būsimoji mūsų gentkartė tęs pradėtąjį darbą. Mes tikime, kad mūsų brangusis Jaunimas tą supranta ir kad jis veiks, o mes vyresnieji būsime greta Jų!

ŽURNALISTO JOKUBKOS SUSITIKIMAS SU PRELATU KRIVAIČIU

Kaip žinia, "Vilnies" redaktorius žurnalistas Stasys J. Jokubka šiuo laiku vieši Tarybų Lietuvoje. Jis dabar rašo "Vilnyje" (rugsėjo 5 d.) apie susitikimą ir pasikalbėjimą su Vilniaus diocezijos valdytoju prelatu Česlovu Krivaičiu. Jokubka sako:

Ir po kiek laiko iš pašnekesio susidariau išvadą, kad Lietuvos dvasininkija dabar visiškai kitokia, negu buvo anksčiau. Daug kultūringesnė. Nebekiša rankos, kad žmogus ją bučiuotų. Nebereikalauja paskutinės pagalvės iš varguolio paapijiečio, už palaidojimą artimo, ar už kokį kitokį bažnytinį patarnavimą. Pasitenkina kiek kas duoda.

Tikintieji, kaip buvo, taip ir tebėra dosnūs. Kylant gyvenimo lygiui, kyla jų dosnumas, o kartu ir kunigų gyvenimo lygis. Daug yra kunigų, kurie turi nuosavas automašinas, motociklus. Vienu žodžiu, gyvena sočiai, nežiūrint kad tikinčiųjų masė ir mažėja.

Antitarybinės nuotaikos beveik pas visus kunigus dingo. Su labai mažomis išimtimis, visi su tarybine vyriausybe sugyvena taikiai. Daug kunigų net džiaugiasi ja, kad atpalaidavo juos nuo rūpesčių, turėtais prie klebonijų ukiais ir paliko ramiai dirbti pastoracinį darbą, kuriam jie turi pašaukimą. Nebereikia politikieriauti, kad turėjus geresnį gyvenimą. Dabar Lietuvoje kunigas yra pilna žodžio prasme dvasininkas, tikinčiųjų dvasios ganytojas. Ir niekas jam netrukdo šio darbo dirbti.

Štai prelato atsakymas į keletą žurnalisto klausimų:

—O kokie Tamstos santykiai su Amerikon pabėgusiais lietuviais kunigais?

—Su kai kuriais susirašinėjam, su kitais tenka susitikti Romoje. Gi šiaip sau santykiai yra geri iki tiek, kol jie nepradeda kištis į mūsų Lietuvos reikalus, kol nepradeda patarinėti ar bandyti diktuoti, kaip mes čia turime tvarkytis, orientuotis.

— Ar pateisinate jų pabėgimą iš Lietuvos? — vėl paklausiau.

— Ne. Dvasininkas, jeigu turi pašaukimą, savo dvasios avelių neturi palikti likimo valiai, — diocezijos valdytojas storai pabrėžė:

—Neseniai į Clevelandą išvyko pasisvečiuoti Aušros vartų vikaras Lydis.

— Atvykusiems iš kapitalistinių kraštų pasisvečiuoti kunigams ar leidžiama laisvai laikyti bažnyčiose mišias?

— Taip. Jie gali laikyti laisvai, kaip ir visi kunigai.

— Vadinasi, jie nediskriminuojami?

— O ne! Lietuvoje kunigų atžvilgiu nėra jokios diskriminacijos. Pavyzdžiui, Lietuvos kunigai yra pilnateisiai piliečiai. Susirgo — gydymas dykai, ligoninė dykai. Kaip pasauliečiai, taip kunigai yra lygūs prieš įstatymus, o įstatymai yra lygūs vieniems ir antriems.

Tarptaut. parodoms ir eksportui

Šiaulių "Vairo" gamyklos eksporto knygoje įrašytas dar vienas adresas: "Jugoslavija. Zagrebas." Į Balkanų šalį iškeliavo neseniai pradėtų gaminti naujo modelio dviračių, skirtų paaugliams, pavyzdžiai. Jie bus eksponuojami Zagrebe įvyksiančioje tarptautinėje parodoje.

Šiauliečių dviračiai šiemet jau pabuvojo tarptautinėse parodose ir mugėse, kurios buvo surengtos Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, Rumunijoje, Šveicarijoje, Brazilijoje, Kanadoje ir Tunise.

Vis labiau didėja ir užsienio prekybinėms organizacijoms siunčiamų dviračių su "Vairo" gamyklos ženklu srautas.

Kaišiadorių medelynas — stambiausias respublikoje dekoratyvinių gėlių augintojas. Čia auginama maždaug 700 rūšių tulpių, rožių, astrų, narcizų, chrizantemų.

Nuotraukoje: agronomė-gėlininkė Jadvyga Balčiūnienė, TSRS LŪLP laureatė, apžiūri naujas astrų rūšis. Šių astrų sėklų kaišiadoriečiams padovanojo Erfurto (VDR) gėlininkai.

Iš laiškų

Aug. 31, 69

Hello iš Vilniaus!

Mikas ir aš čia atkeliavome pabuvoti gal per dvi savaites. Niekam nesakėme apie važiavimą, nes nenorėjome reklamos. Sakoma, kad Druskininkuose bus vėl pastatytas veikalas "Gyvenimo Bangos." Ir mes dalyvausime. Atsivežiau kamerą ir bandysiu susukti filmą.

Geriausi linkėjimai nuo visų.

Stefanija Masytė

Klaipėda, 1969 VIII 27

J. ir J. Lazauskams

Mano brangieji!

Labai laimingai grįžau namo, "ramta-drylia-o!" Man sekėsi todėl, kad Jūs mane taip rūpestingai išlydėjote, tiek daug gero linkėjote. Jūsų niekada nepamiršiu, bet lauksiu sekančios vasaros. Susitiksime Dainų šventėje.

Aš kelias dienas praleidau Maskvoje, kelias — Vilniuje, o dabar jau savaitė, kai namie. Vis tvarkausi po truputį, ruošiuosi darbui, o jo, aišku, netruks. Ir mes daug dirbame.

Kai grįžau į Lietuvą, labai sugedo oras: lyja, pučia vėjas, atšalo, o buvo tokia sausra, žolė buvo jau visai parudavusi, labai dulkėjo. Bendrai, žmonės džiaugiasi, kad lyja, nors ir pavėluotai. Tik negalima eiti prie jūros. šalta. Na, gal dar galėsiu truputį pasimaudyti Baltijos bangose.

Šekmadienį buvau Palangoje. Ji, kaip visada, graži, miela. O tokios ramybės tai tikrai niekur pasaulyje nėra, kaip Palangoje. Kaip gerai, kad pas mus nėra tiek daug mašinų, kaip pas Jus.

Kas gero pas Jus? Kaip "Laisvė," daržas, anūkai, kaip Juozas?

Dar kartą Jums nuoširdžiai dėkoju.

Visiems linkėjimai.

Aldona Kvedaraitė

MANO ATSIMINIMAI

RAPOLAS MERKIS

Iš praeities pergyvenimų

(Tasa)

Vieną popietę ateina zakristijonas ir sako: kunigas šaukia klebonijon murniką ir sūnų. Tai ką, numetėme purvinus žiurstus ir einam pas kleboną. Klebonas sėdi dideliam kambary,e už didelio stalo. Tėvas pabučiavo ranką ir paklausė, ko prabaščius nori. Jis paprašė sėstis kitame šone stalo. Ir pradėjo kaltinti tėvuką, kodėl jis leidžiąs sūnui iškrypti iš tiesaus krikščionių kelio? Sūnus, sako, neklauso šventų mišių, o skelbia nepaklusnumą ir bedievybę. Tėvukas apsigando, ir ėmė teisintis, kad jis nieko nesuprantąs nežinas ką sūnus daro. Pradėjo dar girti, kad nei geriąs, nei rūkąs, neigi kur triukšmą keliąs, kaip daugelis tai daro. Prie to, jis jau darbo mokas, galįs ir vienas dirbti, o jam čia reikalingas murnikas.

Tuomet kunigas pradėjo piktai barti mane, kad nesimeldžiąs, kuomet jis mišias laikąs. Pikti kunigo barimai ikaitino jaunus jausmus, kuriuos aš laikiau teisingesniais už visų kunigų, pradėjau atsikalbinėti prieš. Paklausiau, ka gi dievas daro su žmonių poteriais? Jeigu jam malonu klausytis tokių zaunų, argi jis negali prisistatyti daug gramofonų ir klausytis? Kam dievui sekioti kiekviena, kurs kiek poteriauja, ir dar juos bausti, kankinti?

Pokalbis aštrėjo ir kunigas matė reikala pasakyti seniui murnikui: Eik tu, seni, prie darbo, mes dar pasikalbėsim. Taip senukas kepurę po pažastim ir nukiūtino gražesnių akmenų atrinkti.

Klebonas savo kalbą pasuko į biblijines pranašų pasakas. Visur jam dievo valia, dievas baudžia, dievas paaukština geruosius. Valdžia dievo pastatyta, dievas duoda turtus ir t. t. ir t. t.

Žinojau apie kunigu veidmainystę, nepaisyma biednu žmoniu. Sykiu labai norėjosi jam pasakyti, kad jau reikia pasisakyti prieš apgavystes ir nesvietiška žmonių išnaudojimą. Nesutikau, kad "sutvertojas" taip gailestingas, baudžia tik nusidėjėlius. Jeigu jis baudė Adomą su Ieva už nepaklusnumą, tai kodėl jam nepagailo tu net bilijonų dar negimusių, jis ir juos imetė į ašarų pakalnę? Jeigu jis baudė savo sutvertą Arkaniuolą Luciiona už nepaklusnuma, išmetė net iš dangaus, uždarė degančioje pekloje, pavadino Liuciperiu, tai kam jis paliko Liuciperiui tiek galios, kad jis paiėgia tokia daugybe dievui tikinčiųjų nusivesti i pekla? Ju tarpe daugeli net kunigų ir davatkų? Kodėl šventoji inkvizicija degino protingus žmones, kurie apskaičiavo, kad Žemė apskrita ir skrieja erdvėje?

Priminiau astronomus: Galilėju, G. Bruna, Kopernika. Nei inkvizicija, nei vergija, nei baudžiava nebuvo nuo dievo, taip ir caro valdžia nėra nuo dievo!

Pokalbis su klebonu tesėsi gerokai virš valandos laiko. Nekartą maniau, kad klebonas trauks su lazda per galvą. Jis labai nervinosi, pyko, kad jam nenusileidau. Ant visokių jo kaltinimu punktualiai atsakiau, dar ir jam pateikdamas klausima.

Klebono paskutinis rūstus pareiškimas man buvo toks:

"Jeigu tu taip supranti, tai tu gali nesimelsti, gali nepoteriauti. Bet tau nevalia niekam kitam tą sakyti. Jeigu tu manęs nepaklausysi, tai ant savo kailio patirsi!"

Padėkojau klebonui už atvirumą, primindamas, kad žinau, jog ne vienas lietuvis buvo ištremtas į Sibirą klebonų pasidarbavimu, kiti net sušaudyti. Kristų nukryžiavojo už veikima prieš ponų valdžią. Taip ir baigėm pokalbį.

Po šventenybės priedanga

Duokiškio klebonas turėjo ir teisminę galią. Sakydavo parapijonams: Kam jums bylinėtis po teismus. Ateikite pas mane, ir išspresime reikalą. Daug kas taip ir padarydavo. Klebonas išrašydavo nuosprendį. Kurie nepatenkinti dar bylinėdavos, dažniausia klebono nuosprendį teismai palaikydavo.

Jis teisė ir Južintų kleboną

Šis įvykis dabar būtų mažavertis. Tuomet buvo labai svarbus. O buvo taip: Martinčiūnų kaime užaugo nepaprastai graži mergina Onutė Čeponytė. Jos tėvukas Peleksas Čeponis, sakoma, buvęs toli žinomas stipruolis. Motina jaunesnė apylinkės gražuolė. Tėvui mirus, motina augino dukrą. Onutė, gal tėvuką pasekdama, greit užaugo. Namuose pragyventi buvo sunku, reikėjo mergaitę leisti tarnauti. Bet motina labai nenorėjo kur į kaimą leisti tarnauti, nes daugelio vyrų akys visuomet į ją būdavo atkreiptos.

Nežinau, kaip įsipiršo Južintų kunigui, kad pas kunigą išleido mergaitę tarnauti. Motina labai džiaugėsi, kad pasitaikė tokia laimė arti dievo namų.

Južintų klebonas Jonas Romanas, pusamžis vyras, turėjo labai storą gaspadinę ir jauną panytę. Apie jų giminystę negi kas teirausis. Klebonas mėgo smarkiai įsigerti, žinoma, su ponais ar šlėktomis. Kalbėtojas buvo vidutinis. Nežinia iš kur tuomet kunigai gavo įkvėpimą pravirkdyti klausančius pamokslų. Būdavo, kad pradės šaukti, rėkti atsisukes į kurį altorių, daugiausia panos Marijos, kad susimylėtų, nuodėmes atleistu. Įsako visiems suklaupti, galvas prilenkti prie žemės. Bažnyčioje kildavo klaikus kaukimas, ypač moterų pusėje. Jis ir pats verkdavo... Tai aktorius bažnyčioje..

Onutė Čeponytė keletą žiemos mėnesiu tarnavo klebonijoje.. Pavasarį, gegužės pabaigoje, J. Merkis su sūnum į maišus prisikrove mantos žvgiavo per kaimą į Duokiškio bažnvtėlės darbus. Eidami pro Čeponienės kiemeli pastebėiom ka tai nepaprasto. Čeponienė, pamačiusi tėtuką, suriko: "Užeik čia!.." Aš pasilikau kiemelvie, o tėvuką užsidarė namelvi. Jam išpasakojo tik ivykusią bėda. Tėvukas išeidamas kalbėio: Skubiai su dukra ateikit nas Duokiškio klebona, jis pasakys ką daryti!

Žingeidavau, kas čia atsitiko. Tėvukas labai nenoromis pradėjo pasakoti. O būta taip:

Onutė tarnaudama klebonijoje neturėjo miegamo kambario. Nakvodavo koridoriaus kampe, tik marška užtiesta kaip "sienelė." Naktį klebonas eidamas laukan kai kada paglostydavęs ar paklausdavęs kaip jaučiasi. Paskiausio nuotykio būta kitokio: Klebonas prigulęs lovutėje ir pradėjęs mergaitę spausti. O ji, persigandusi, surikusi. Tuojau pribuvusi senoji panytė ir pradėjus Onutę mušti šluota. Onutė, persigandusi, išbėgusi laukan pusnuogė ir pasileidusi bėgti pas motiną. Kelio iki motinos virš šešių varstų. Bėgusi per laukus, kad ko nesutiktų. Josios veidas buvo kruvinas, ji verkė dar drebėdama iš persigandimo.

Saulutė buvo jau pakilusi, kaimo moterys varė galvijus į gatvę, o piemenėliai ginė į laukus.

Po vidurdienio atvyko Čeponienė su Onute, tėvukas jas nuvedė pas kleboną, perstatė reikalą, bet tėvo ten nelaikė. Kuomet jos išėjo iš klebonijos, parskubėjo namo. Bet nuo pasimatymo su klebonu niekas iš jų nė žodžio negalėjo išklausti apie tarnybą pas kunigą. Tą patį prievakarį Duokiškio klebonas pasiuntė savo zakristijoną raitą su laišku pas Južintų kleboną, kurį ant rytojaus Južintų zakristijonas atvežė net su jo riebiaja gaspadine. Apie dviejų kunigų pokalbius gal ir dievulis nežinojo.

(Bus daugiau)

PASAKYS

Pasakys tau jinai,
Ką galvojo seniai
Ir ką veikia viena
Be tavęs, be tavęs.

Vėjas pučia šiaurys,
Drasko medžių šakas,
Girdis aimanos jos,
Iš krūtinės karštos.

Žirgas neša tave
Per miškus ir laukus
Ten, kur brolių savų
Liejas kraujas už mus.

Prabėgs metai, kiti,
Sugrįš vyrai jauni,
Tik tavęs nebebus,
Nebebus, nebebus.

K. Žakavičienė

Kaunas

Dvi Amerikos

Gyvena žmogus, keliauja gyvenimo keliu, kuris platus, puošnus, įvairus. Daug kartų jis žiaurus, duobėtas, nepatogus eiti. Jis suveda su naujomis pažintimis, veikėjais, visuomenininkais. Jau nekalbant, kad įrėžia į keliauninko atmintį įvairius netikėtumus, ir palieka spręsti, ar viską teisingai įvertinai, ar viską teisingai supratai, ir ką tas viskas reiškia žmonių nuotaikoms, jų ateičiai, sekamoms kartoms, kurios gyvens po mūsų.

Žmogus gyvena tik vieną kartą, bet pergyvena epochas, kurias jis užpildo savo darbais; atlieka ką privalėjo, o kartais ir neatlieka, bet laikas ant visados nestovi. Laikas atneša problemas, kurios prašosi sprendžiamos. Sugebėjai, pajėgei, atlikti — gerai. Nepajėgei, nukentėjai, niekas dėl tavęs nesijaudins.

Keliaujant po pasaulį ir sekant kasdienines žinias, įsitikini, kad niekur nėra taip padalinta visuomenėliaudis kaip Amerikoje. Atrodytų, kad Amerikos yra dvi, kurios prieštarauja viena kitai. Viena Amerika karinga, o kita taikinga; viena biedna, o kita turtinga. Pirmoji dorovinga, o antroji išsigimusi, piktadaringa. Reikia pasidžiaugti, kad Amerikos liaudis dar nepagadinta.

Tikroji Amerika yra nuoširdi, ji rūpinasi vargšų padėtimi, kūdikių auklėjimu ir mokymu. Tikroji Amerika nesikėsina varžyti piliečių teises, nesikėsina skirstyti šalies gyventojus į dalis, į baltus ir juodus, geltonus ir raudonus (raudonodžius Indijonus), o tik nori, kad visi turėtų lygias progas prie gyvenimo reikmenų, prie šalies išteklių, kas yra sukurta ir dar ką ryžtasi sukurti.

Bet mes visi matom, ką veikia "antroji" Amerika. Ji veda plėšikišką karą prieš geltonąją rasę Vietname, Azijoje, virš 10,000 mylių nuo namų. Iškilus techniškai, ir techniškai pasigėrusi, grasina visam pasauliui pražūtimi. Iš visko atrodo, kad Ameriką užvaldė technika, jau žmogus nieko nereiškia, jis paliktas lygyje su žalia medžiaga. Norima iš jo daryti kareivį, daro kareivį, nuolankų įmonės darbininką, gatvių valytoją, arba jį laikyti bemokslių, kad jis negalėtų pasipriešinti, kad jis tiktų tik vienam amatui, kuris nežada nei pagarbos, nei aukštesnio lygio, o tik bejėgingumą.

Amerika iškilusi technikoje, ryžtasi užkariauti erdves ir sako: "Kas valdys erdves, tas valdys pasaulį". Ir toks nesuvaldomas noras!

Kas dedasi Amerikos miestuose, gatvėse, mokyklose? Jaunimas nebeklauso savo tėvų nei mokytojų. Viską sau pasivelija. Tiesa, nori pasirodyti esą kovingais, nesutinkantys su šiandieninėmis sąlygomis. Bet klasinėms kovoms nepasiruošiąs, amerikonizmu užglušintas, nieko daugiau negali nuveikti, kaip statyti save ant juoko, apsiželdyti ilgais plaukais, barzdomis, vaikščioti basi ir nesiprausę. Argi tai kova? Kas tokiomis kovomis galima atsiekti? Nieko, tik pajuoka.

Kuomet mūsų astronautai pasiekia Mėnulį, kuomet jie pasižymi gabumais ir stebina pasaulį, tuo pat laiku Amerikos miestuose eina plėšimai, užpuldinėjimai, užmušimai. Nei kokioje kitoje šalyje moteris nėra tokiame pavojuje, kokiame ji yra Amerikoje, Jai nesaugu būti parke, eiti gatve, o net ir būti savo namuose.

Dėl geresnės moterų apsaugos, patariama joms būti apsiginklavusioms, neiti į gatvę vienai, vestis šunį, nešti peilį, pištalietą, vaikščioti gatvėmis, kurios gerai apšviestos, jei kas pasibeldžia į duris, neskubėti jas atidaryti, ir daug kitų patarimų. Jei mes pasitikim, kad pasaulis nors mažą nuošimtį pažengė pirmyn, tai ne Amerika. Ji nori grįžti su savo technika atgal į 18-tą šimtmetį ir iš ten valdyti žmoniją, kaip ji sako, "iš jėgos".

Dzūkelis

Nuo Redakcijos. Šis draugo Dzūkelio straipsnis perdaug pesimistiškas. Ypač negalima sutikti su jo nuomone apie mūsų jaunimą, apie mūsų jaunąją kartą. Barzdoti ir "purvini" jaunuoliai juk tesudaro mažytę mūsų jaunimo dalelę. Bendrai mūsų jaunimas, kaip ir jaunimas kitų visų šalių, rimtas, susirūpinęs gyvenimo reikalais. Tiesa, jam dar didelė stoka klasinės sąmonės, klasinio supratimo, bet tai jau kitas klausimas. Ir to jis mokosi, ir to gyvenimas ji moko. Reikia kantrybės. Dėl tam tikru neigiamų mūsu jaunime reiškinių nereikia i visą jaunimą numoti ranka.

Dėl erdvės kūnų trafiko

Visos devynios Saulinės Sistemos planetos — Merkurijus, Venera, Žemė, Marsas, Jupiteris, Saturnas, Uranas, Neptūnas ir Plutonas — aplink Saulę skrieja ir aplink savo centrusašis sukasi ta pačia kryptimi, kuria aplink savo centrąašį sukasi Saulė. Iš to gauname įspūdį, jog tai yra bendra Visatos kūnų ir jų Sistemų judesių taisyklė.

Bet štai, rodos, prieš 20 ar 25 metus spaudoje buvo paskelbta, kad tūlas astronomas, Mount Wilson observatorijoj ilgokai fotografaves-studijaves planetos Jupiterio satelitus (mėnulius), kurių tada jau buvo žinomi 9, surado dar 2, ir kad vienas ju skrieja atbula krvptimi, priešais planetos sukimąsi — iš rytų į vakarus.

Astronomas galvoio, kaip ii pavadinti. Ir štai jo duktė pasiūlė pavadinti jį Koriganu.

Kodėl Koriganu?

Gal prisimenate, kad pirm to airis amerikietis lakūnas Corrigan surizikavo skrydį į Airiją (kaip Lindbergas į Prancūziia, Darius su Girėnu ir Vaitkus į Lietuvą). Skrido jis be valdžios leidimo. Sugrižes teisinosi, būk iis paklydęs: skrides į Kalifornija, bet kažkaip nukrypęs link Airijos.

Todėl ir tam "paklydėliui" satelitui tinkąs pavadinimas Koriganu.

Naujai atrasti Jupiterio satelitai padidino jų šeimą iki 11-os.

Dabar, po amerikinių astronautų kelionės į mūsų Mėnuli, spaudoje paskelbta planetų ir satelitu lentelė rodo kad Jupiteris turi jau 12 žinomu jo satelitu. Trys ju skrieja į atbulą direkciją.

(Jei mūsų Žemelė turėtų tiek satelitų, tai atrodytų lyg mūsų padangė būtų nusagstyta niekad negestančiomis lempomis. Mūsu keliams naktimis retai kada būtų reikalinga elektrinė šviesa.)

Keturis stambiuosius Jupiterio satelitus pirmasis įžiūrėjo ir kitiems mokytiesiems savo rankų darbo teleskopuku demonstravo Galilėjus, kuris už šio ir kitų atradimų skelbimą buvo inkvizitorių nuteistas mirtimi, bet, popiežiui sprendimo nepasirašius ir nuteistajam verstinai savo atradimus kaip ereziją atšaukus, buvo uždarytas kalėjiman ir po septynerių metų, jau apakęs, mokslo kankiniu numirė.

Maždaug prieš 1938 metus buvo įžiūrėta, kad Uranas turi keturis satelitus, o Neptūnas — vieną, ir kad visi šie satelitai taipgi yra neklaužados — skrieja priešais planetų sukimąsi.

Dabar paskelbtoji lentelė rodo, kad Uranas turi 5 satelitus o Neptūnas—2.

Mūsu Žemės skersmuo yra maždaug aštuonių tūkstančių mylių. Aplink savo centrą-ašį apsisuka (rupiai kalbant) per 24 valandas.

Gi Jupiterio skersmuo yra 88 600 mylių, o aplink savo ašį apsisuka tik per 9 valandas 50 minučių. Isivaizduokime kokia didelė yra taip sparčiai besisukančio šio milžino centrifuga (nuo savęs sviedimo jėga)!

Jei priimti hipoteze, kad mūsu Mėnulis galėio būti Žemės atplaišą, kai Žemė buvo dar plastiniame stovvje ir aplink savo ašį sukosi daug greičiau negu dabar, tai galima prileisti išvada, kad ir nepaiyginamai greičiau besisukas Jupiteris nusviedė nuo savęs daug atplaišu ir jau žinomus satelitus. O besisukančio kūno atplaišos, atrodo, gauna krypti į tą pačią direkciją, i kurią jis sukasi, ir atitinkamame nuotolvje—orbitas aplink jas nusviedusį kūną.

Jei taip, tai kuo galima paaiškinti satelitų "nuklydimą" atbula krvptimi?

Taipgi, jei sutikti su kita hipoteze—kad mūsu Mėnulis priartėjo prie Žemės iš tolesnės erdvės srities ir tapo Žemės traukos pagautas, tai ar negalima tuo pačiu paaiškinti ir Jupiterio, Urano ir Neptūno satelitų priartėjimą iš kitur, jų atveju, **priešais** tų planetų sukimąsi, ir kad šitaip jie įgavo orbitas iš rytų i vakarus?

Paaiškinimo apie to atbulumo priežastį neteko matyti,—lai tai pasilieka žinovams.

S. Večkys

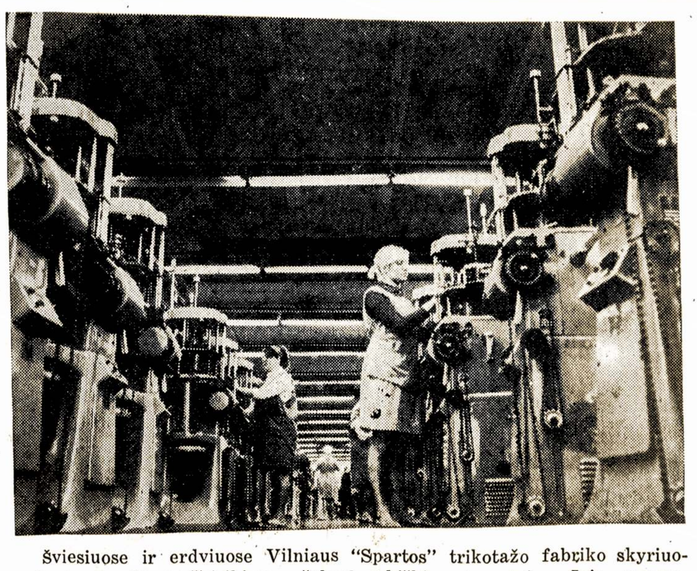

Šviesiuose ir erdviuose Vilniaus "Spartos" trikotažo fabriko skyriuose lygiomis eilėmis išsirikiavo čekoslovakiški automatai. Jais mezgamos gražios kojinės ir puskojinės iš alastinių verpalų. Vien šiemet fabrikas pagamins 22 milijonus porų kojinių ir puskojinių, taip pat beveik 3 milijonus vienetų įvairaus trikotažo.

A. Brazaičio nuotraukoje vienas "Spartos" cechų.

Matematikai susirinko Vilniuje

Matematikai iš stambiausių Tarybų Sąjungos mokslinio tyrimo institutų ir aukštuju mokyklų suvažiavo į Vilnių dalyvauti Trakuose vykstančiame simpoziume, kuriame gvildenamos loginio įrodymo ieškojimo problemos.

Šį mokslininkų susitikimą surengė TSRS Mokslų akademijos kompleksinės problemos mokslinė taryba "Kibernetika," Maskvos V. Steklovo matematikos institutas ir vilniškis Fizikos-matematikos institutas. Neatsitiktinai tokia konferencija vyksta Lietuvoje. Respublikos matematikų laimėjimai tiksliųjų mokslų srityje plačiai žinomi ir kelia vis didesnį specialistų susidomėjimą.

Mūsų padėka Lietuvai

Ruošėmės kelionėn į Lietuvą, nekartą praleidome ilgas valandas svarstydami: Kaip mes keliausime, kaip mes sutiksime mielus gimines ir bičiulius? Pagaliau, kaip Lietuva atrodys bei kokią Lietuvą mes mylėtumėm rasti?

Bėgo mėnesiai, savaitės, dienos. Jau ir liepos 15 diena, jau mes kelyje. Į aerouostą mus pristato Juozas ir Stefanija Vinikaičiai. Ačiū jiems. Tampa (Florida), New Yorkas, Amsterdamas, Leningradas, Vilnius! Liepos 15 d., 12:43 v. dieną (vidurdienyje) mūsų greitasis nusileidžia patogiame Vilniaus aerouoste!

Tai miela tėvynės žemelė. Ji tokia miela, kad už ją mirė daug Lietuvos sūnų, karžygių, kovotojų. Lietuvos veidas nekartą buvo aplietas krauju, ją visuomet apgynė liaudis. Apgynė ir skyrė Ją dėl mūsų.

Visi "dievai" žino, o gal geriausiai už juos žino Perkūnas, kurį garbino mūsų protėviai ir iš jo sėmė jėgas. Jie mokėjo apginti nuo visokių priešų Nemuno, Dubysos, Šešupės kraštą. Istorijoje pažymėti ir nepažymėti mokslo vyrai, pirmtakūnai, aukštieji kunigaikščiai ir jų vergai-baudžiauninkai vis ruošė, vis turtino šį mielą kraštą.

Mes, svetur iškeliavę, nerimom ir nerimstam be tėvynės, nors retkarčiais ją aplankome. Aplankome mūsų mielus brolius ir sesutes, kaimus ir beržynėlius, kurie mums primena jaunatvę.

Esam giliai dėkingi mūsų protėviams, kad šiais neramiais laikais mes galime iškelti koją ant mūsų tėvų žemės ir galime jaustis ramiai, maloniai savo brolių ir sesučių tarpe, ilsėtis po ilgos kelionės per didįjį Atlanto vandenyną. Ak, tėvų žemele, kokia tu tvirta ir jėginga, tu nesiduodi purtoma šiurkštiems vėjams, tu nejudi ir pagarbiai išsilaikai. Tu esi ta pati, ant kurios mes mokėmės vaikščioti mūsų kūdikystėje, darydami pirmus žingsnius. Tu puiki ir gražiai pasipuošusi lapuočiais šimtamečiais ąžuolais žaliuojančiais krūmais ir sodais ir kvepiančiomis gėlėmis. Tavo upių krantai ir beržynėliai, tavo sodai ir paukščių čiulbėsys, gegutės kukavimas ir visų mylimos pempės sveikinimas—"gyvi, gyvi," kuri prie kupstelio prisiglaudusi svečius sveikina, arba iškilusi į orą nepertraukia savo "malonios kalbos" bei sparnais skambinusi.

O kaip tas viskas yra mažonu! Kaip tas viskas atgaivina mūsų išvargusią toli nuo tėvynės sielą ir pasaldina viso gyvenimo kartumus. Tu mums viską primeni, viską atneši prie mūsų kojų, o mes tau už viską ir viską dėkojame.

Istorija nusako, kad anais metais, kaip ir šiais sunkiais laikais, buvo tavo sūnų, kurie neprietelingai į tavo pusę žvelgė, žeminantį žodį tau skyrė, nedorais poelgiais tavo garbę pažeidinėjo. Bet patyrimai yra tie, kad vietoje vieno silpnavalio yra didelė kultūringa visuomenė, liaudis, kuri tave gerbia ir tavo kultūros turtus yra pasiruošusi apginti.

Mes esame dideliai laimingi ir dėkingi, kad galėjome tėvynėje paviešėti. Mes žvelgėme į veidą Nemunui, sveikinome Nerį ir Šešupę. Lankėme dievo Perkūno namus, Gedimino pilį, IX-ąjį kruvinąjį fortą, Trakų pilį, Lietuvos istorijos muziejų, Lenino aikštę, Rudninkų girią, kur stovyklavo kovotojai partizanai. Lankėmės didžiulėse krautuvėse, kurios pilnos prekių ir pirkėjų. Lankėmės kolūkiuose ir stebėjome dirvožemius aukso spalva pasipuošusius ir žadančius didelį derlių žmogui už jo triūsą. Visur svečiavomės ir visur buvome svetingai priimti, durys visur atviros, visur taurelė pilna, visur mielas žodis ir skanus kąsnis. Gėrėme ir valgėme, niekas, o niekas nuo mūs nereikalavo pasiaiškinimų.

Kalbėjom su darbo žmogum, kuris turi šiltą sielą ir rūpestingai atlieka kasdieninius darbus: gamina duoną, stato pastatus, tiesia kelius, auklėja sodus. Ir jis kartu eina atostogauti į smėlio kopas prie jūros. Kalbėjom su rašytojais, švietėjais, žurnalistais, poetais, mokslo vyrais — su šiais garbingais žmonėmis, kurie teikia dvasios penąmaistą liaudžiai, kurie kelia kultūrinį lygį, kurie stovi su liaudimi visuose jos rūpesčiuose ir šviečia jos kelią į ateitį.

Laiminga tu esi, brangi tėvyne, kad tu išauklėjai tokius sūnus ir dukras, kad tu gali atsistoti visu lygiu tarp visų pasaulio tautų, kurios ruošia kelią į naują gyvenimą.

Tegu tave aplanko kiekvienas doras ir gerą velijantis užsienietis, sūnus ir dukra. Tegu pasigėri tavo gamtos ir naujo gyvenimo-kaimo grožiu bei dosnumu. Tegu pamato ir būna liudininkas, liaudies laimėjimų ir atsidavimo tėvynei, ateičiai.

Gyvuok, brangi tėvyne. Gyvuokite, mūsų mieli giminaičiai. Dar kartą Ačiū Jums už viską!

Tegu gyvuoja taika!

Jonas ir Margareta Milleriai

Bangkok, Tailandas. — Pietryčių Azijos Sutarties (militarinės) organizacijos viršininkas gen. Vargas pareiškė, kad Tarybų Sąjungos įtaka smarkiai plečiasi Azijoje ir sudaro antikomunistinėms šalims tam tikro pavojaus.

Maskva. — Čia iškilmingai paminėta negro komunistų vado Wm. Pattersono 78 metų sukaktis.

BINGHAMTON, N. Y.

Iškilmingai paminėta sukaktis

Ilgamečių vietos gyventojų Alfonso ir Julės Kaminskų, LDS 6 kuopos narių, vienatinis jų sūnus Albertas Kaminskas rugpiūčio 29 d. lenkų salėje reikšmingai paminėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Tą šaunų banketą suruošė plačios Kaminskų giminystės žmonės, susidedanti iš berods 4 - 5 šeimų, priskaitant jų artimus draugus.

Banketo vaizdas buvo kiek skirtingesnis nuo kitų. Šis panašus prie gerai pasiturinčių biznyje žmonių. Stalų papuošimas su pasidabruotais dalykėliais, o ypatingai garbės stalas, tai tikrai buvo artistiškai papuoštas, kas sudarė malonią ir jaukią atmosferą.

Svečiai buvo maišyti iš jaunesnio ir senesnio amžiaus, susidedantis iš kelių tautų. O dalyvių tarpe vyravo didelis draugiškumas.

Baigiant vakarieniauti prasidėjo vakarui pritaikyta programa. Ceremonijos buvo vedamos anglų kalba. Jiems suplaukė daug malonių sveikinimų, linkėjimų laimingo, gražaus ir ilgo gyvenimo. Paskutinis programos punktas buvo Helenutės Pagiegalienės ir Onutės Dish sudainavimas jims Ilgiausių metų lietuvių kalboje. Visi dalyviai pareiškė joms padėką gausiu plojimu.

Po to vyko šokiai prie gero orkestro. Norintieji šokti gerai prakaitavo ir džiaugėsi, kad smagiai praleido laiką. Kiti dalyviai, kaip ir paprastai, tęsė pasikalbėjimus, vaišinosi ir atydžiai stebėjo jaunuolius ir senesnius šokėjus. Nors Alfonso ir Julės Kaminskų, Alberto tėvelių sveikata yra pašlijusi, o visgi jie dalyvavo sūnaus iškilmingoje puotoje ir džiaugėsi įvykiu. Buvo labai malonu juos matyti.

Tuo pačiu metu Onutė Kireilienė ir Ona Wellus priiminėjo gerų laisviečių dovanas "Laisvės" sustiprinimo fondui, surinkta $16. Aukojo $1: A Kaminskas, H. Pagiegalienė, M. Lynn, O. Kireilienė, J. Kireilis, O. Wellus, L. Mainionienė, J. Lynn, A. Dish, E. Strole, A. Žolynas, P. Jasilionienė, S. Vaineikis, E. Slesser, J. Strole ir A. Schulty iš New Jersey. Mat, jis dabar svečiuojasi pas P. Jasilionienę, tai Walter Žuko tetulė. Visiems ačiū už dovanas. O draugės Mariutė Lynn, Helenutė Pagiegalienė ir Onutė Dish labai rūpestingai pardavinėjo LDS 6 kuopos įvykstančio banketo spalio 11 d. Amerikos Legijono salėje įžangos bilietus.

Tokioje jaukioje nuotaikoje buvo galima pastebėti ir senesnių žmonių veiduose žymų pajaunėjimą.

Ona Wellus

Hartford, Conn.

Laisvės Choras važiuoja į Worcesterį rugs. 14 dieną. Į spaudos pikniką. Busas išeis kaip 12:30 nuo Hungerford Str. Važiuotės kaina labai prieinama.

Kviečiam visus bičiulius važiuoti su mumis ir gražiai laiką praleisti nes vasara jau baigias, tai dar sykį pasivažinėkim gražiai ir tuo pačiu sykiu paremsime "Laisvę". Prašom nevėluot visų.

V. K.

Chester, Pa.

LLD 6 Apskrities metinė konferenciją nutarta laikyti Chesteryje. Bet netekome keleto veiklesnių narių ir kiti techniški sunkumai susidarė. Todėl reikia atsišaukti į Apskrities komiteto narius dėl pasitarimo, ką mes turime daryti.

Pastebėjau, kad Philadelphijos draugai rengia šaunų parengimą rugsėjo 21 d., 6024 Wayne Ave. Todėl kviečiu 6 Apskrities komiteto narius dalyvauti tame parengime. gražiai ten praleisime laiką ir taipgi galėsime pasitarti, ką turėsime daryti su Apskrities parengimu ir konferencija.

A. Lipčius

Pregresas

Šen ir ten pasidairius

Prieš porą metų mūsų šalies įstatymų leidėjai Washingtone buvo iškėlę klausimą: kodėl mūsų šalyje taip nesvietiškai brangiai kainuoja numirėlio palaidojimas?

Senatas net buvo išrinkęs komisiją ištyrimui laidotuvių direktorių plėšikavimo. Na, ir per tą porą metų ką gi senatinė komisija surado savo tyrinėjimuose? Pasirodo, kad komisija tyrinėjimo dar nė nepradėjo, ir veikiausiai nepradės... Laidojimo raketas ir toliau klestės!

O kiek laidotuvės kainuoja Tarybų Sąjungoje? Neseniai žurnale "Soviet Life" skaičiau atsakymą: nuo 30 iki 100 rublių. Tas priklauso, su kokiomis iškilmėmis palaikai laidojami. Karstas kainuoja nuo 6 iki 60 rublių. Visas lavono paruošimas laidojimui kainuoja nuo 5 iki 10 rub. Kapinyne duobė — 4 rub. 50 kapeikų. Sukremavimas — 5 rubliai.

-:- -:- -:-

Rugpiūčio 18 d. Philadelphijoje įvyko Amerikos Legionierių konvencija. Pradedant posėdį, įžanginę kalbą pasakė mūsų šalies gynybos sekretorius M. R. Laird. Jisai savo kalboj karštai gynė militaristų - industrialistų kompleksą ir piktai puolė šio komplekso kritikus.

Mr. Laird bandė įtikinti klausovus, kad šis stambiojo biznio junginys su militaristais esąs labai reikalingas ir naudingas mūsų šaliai. Nes industrialistų su militaristais susivienijimas padaro mūsų šalį "didinga" ir galinga!

O Legiono prezidentas (komandierius) Raymond Galagher, padėkojęs Mr. Laird už kalbą, pasiūlė jam suorganizuoti iš laisvanorių armiją apgynimui šios šalies, reikalui prijėjus. Bet Mr. Laird pasiūlymo nepriėmė, sakydamas, kad kol kas šiai šaliai joks pavojus negręsia, ir jisai turįs pakankamai jėgų apsigynimui.

-:- -:- -:-

Jau daug kartų praeityje spaudoje buvo pakeltas toks klausimas: Kodėl Romos katalikų hierarchija neįsileidžia moterų į kunigus (kunigystę)?

Pav., kai kuriose protestantų tikybos grupuotėse randasi ne tik moterų kunigų, bet ir aukšto rango vyskupų. Ir tos moterys nei kiek neprasčiau vadovauja už vyrus tikintiesiems.

Į šį klausimą štai ką atsako vienas Romos katalikų hierarchijos tėvelis J. Martin žurnale "Marian Helpers." Jis argumentuoja, kad R. katalikų aukštoji vadovybė griežtai nusistačiusi prieš moters teises kunigauti dėl to, kad moteris gamtos apdovanota anatomine kūno sudėtimi taip, kad netinkama būti kunigu. Prie to, moterys silpno būdo, nesuvaldo savo aukštų psichinių emocijų, todėl ir negali būti dvasine "mama." Trumpai suglaudus, pagal R. katalikų hierarchijos filosofiją moteris yra "inferior human being."

-:- -:- -:-

Porą kartų teko pasikalbėti su LLD nariais su klausimais: kokią literatūrą jie mėgsta skaityti? Vieni sakė, kad jie mėgsta skaityti mokslinius straipsnius žurnale "Šviesoje," o kiti labai domisi apie sveikatą straipsniais. Ir kai kurios draugės išsireiškė, kad jos nemėgsta "Šviesos" žurnale telpančių eilėraščių ir kartais jų nei neskaito.

Tokijas, Japonija.—žmogžudė H. Yamamoto, prieš 20 metų nuteista mirties bausme, tik dabar gavo mirties bausmės pakeitimą viso amžiaus kalėjimu.

Pranešimas

YUCAIPA, CALIF.

Parengimas su pietumis

Sekmadienį, rugs. - Sept. 28, įvyks šaunus yukaipiečių parengimas Yucaipos Parko salėje, **ant 7-tos gatvės, arti Avenue E.**

Pradžia 12 val. Salė bus atdara 11 val. ryto.

Teko sužinoti, kad rengiasi atsilankyti į parengimą dvi pažangios veikėjos, K. Karosienė iš San Leandro ir Valia Sutkienė iš San Francisco. Tikimės turėti svečių ir viešnių iš toli ir arti.

Šeimininkės rūpestingai rengiasi pagaminti skanius pietus, o papietavę galėsime pasikalbėti su viešniom ir pažaisti. Todėl gerai įsitėmykite laiką ir vietą, o tuos, kurie neskaito mūsų laikraščių, pakvieskite žodžiu, kad rugs. 28 d. bus linksma sueigos diena Yucaipoje. Kviečia. **LLD kp. Rengėjai**

(67-69)

Dėl ko žūsta tūkstančiai mūsų jaunimo Vietname!

Pabaigoje gegužės ir pradžioje birželio mėn. grupė Amerikos įžymių visuomeninininkų lankėsi Pietų Vietname ir tyrinėjo kaip tos šalies vyriausybė elgiasi su politiniais kaliniais. Toje grupėje buvo vyskupas James Armstrong (United Methodist Church), kunigai Robert Drinan ir Peter Jenkins, rabinas Seymour Siegel ir eilė kitų atstovų nuo bažnytinių organizacijų ir gynėjų civilių laisvių mūsų šalyje. Tatai žymėtina tam, kad kai kas neprimestų, jog čia "tik komunistinė propaganda".

Jie surado, kad yra bent 35,000 kalinių 41 "pataisų centruose" ir kiti 10,000 laikomi tyrinėjimo centruose. Kai kurie teigia, jog gali būti iki šimto tūkstančių Vietnamo piliečių kalėjimuose bei paslėpti provincijos "vilose". Pietinio Vietnamo gyventojų skaičius aprokuojamas apie 17 milijonų. Jeigu būtų tik 25,000 politinių kalinių — ir tatai proporcionaliai, lyginant su JAV gyventojais, išeitų, kad pas mus būtų bent 300,000 politinių kalinių!

Ši tyrinėjimo grupė surado, kad kaliniai žiauriai kankinami, kad piliečiai areštuojami su mažiausia priekabe ir laikomi be legalės pagalbos. Dauguma jų laikomi po areštu tik todėl, kad jie nesutinka su dabartine Pietų Vietnamo valdžia ir jos vedamu karu. Šie kaliniai yra nacionalistai, ne komunistai.

Surado, kad kaliniai žiauriai kankinami, net ir vaikai akyvaizdoj šeimos narių. Dažnai net lytinius organus su elektros srove ir kitais būdais žeidžia ir kankina. Vietname iš"gerųjų" dėl parodos kalėjime surado apie 200 vaikučių nuo 10 iki 14 metų ir kita tiek nuo 14 iki 18 metų. Taipgi matė bent 47 vaikus, dar neturinčius 8 metų.

Suėjo ir matėsi su įkalintais trimis žymiais budistų vienuoliais, kurie, kaip jie sakosi, įkalinti tik dėl to, kad tiki į taiką.

O mūsų kapitalui parsidavusi spauda gvoltu šaukia, kad ten Jungt. Amerikos Valstijų jaunimas guldo galvas už demokratiją, už laisvę. Koks tai pasityčiojimas iš Amerikos žmonių nesusipratimo ir pasyvumo. Per TV ir spaudą laiks nuo laiko parodo sugrįžusį iš nelaisvės Vietname mūsų kareivį, kuris kalba apie nežmonišką elgesį su paimtais nelaisvėn JAV kareiviais, bet dar neteko matyti bei girdėti apie virš minėtus surinktus faktus. O tai objektyviai rimtų visuomeninkų surinkti faktai

Svarbu, ir labai svarbu, kad mūsų pažangieji lietuviai kiek tik gali kalbėtųsi su savo vaikais ir anūkais, ir parodytų tikrąjį veidą karo Vietname. Tai karas už palaikymą hitlerinės opresijos, už nuožmią priespaudą darbininkų ir varguomenės, nežiūrint, kiek tai kainuos jaunimo gyvybėmis.

Nepraleiskime nei vienos progos pareikšti priešingumą šiam karui — ar tai einant į demonstracijas ar laiškais į mūsų atstovybę Washingtone. Šis žiaurus karas turi būti baigtas, o jis bus baigtas tik tuomet, kuomet mes JAV gyventojai, rimtai ir griežtai to reikalausime iš savo valdininkų.

E. N. Jes—tė

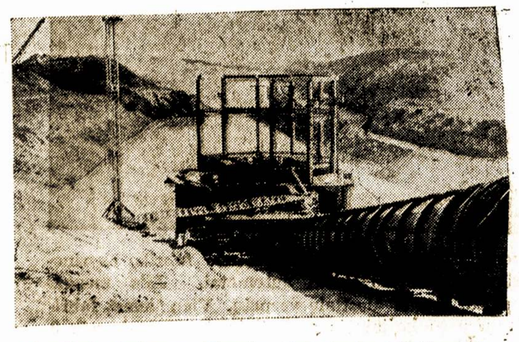

Sparčiai tiesiamas Tarybų Sąjungoje Irtyšiaus-Karagandos kanalas.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Bolis Bajoras

Mirė Kovo 8 d., š. m.

Jau šeši mėnesiai kai mirė mano mylimas vyras Bolis. Ilsėkis mylimasis amžinai, o mes tavęs neužmiršime, lankysime tavo kapą kol gyvis būsime.

Anastazia, žmona
Irena, podukra
Franas ir Vytautas, posūniai
ir jų šeimos.

Kearny, N. J.

VALRICO, FLA.

Mirė

Petras Klimas

Mes reiškiame gilią užuojautą velionio našlei Onai Klimienei, sūnums Joseph ir Al, dukterims Birutai ir Virginia ir jų šeimoms. Taipgi visiems giminėms.

Paul ir **Teklė Nukas**
North Andover, Mass.

Jurgis Žebrys

ir

Martin Kazen

Mirę mūsų kuopos nariai. Reiškiame gilią užuojautą jų šeimoms, giminėms Amerikoje ir Lietuvoje.

—LLD 22 kuopa
Cleveland, Ohio

Susitikimas su Vakarų Vokietijos lietuviais

Vilnius, (Elta).— Tarybų Lietuvoje jau antra savaitė vieši grupė Vokietijos Federatyvinės Respublikos jaunųjų lietuvių. Jie susipažino su respublikos sostine, lankėsi Druskininkų kurorte, Elektrėnuose, Trakuose ir kitur. Svečiai pabuvojo mokslo sveikatos apsaugos įstaigose, muziejuose, susipažino su mūsų jaunimo gyvenimu.

Lietuvos kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komitetas surengė susitikimą su jaunaisiais VFR lietuviais. Pokalbio metu svečiai domėjosi Tarybų Lietuvos kultūriniu gyvenimu, išreiškė norą plėsti kultūrinį bendradarbiavimą.

Vilkas sotus ir...

Ne retai lietuvių sueigose išgirsi pasiūlymą padarykim taip, kad būtų ir vilkas sotus ir ožka sveika. Man visuomet atrodė, kad tas neįmanoma. Bet štai girdžiu pranešimą, kad tolimoje Brazilijoje partizanai pasigavo Jungt. Valstijų ambasadorių ir pareikalavo, kad Brazilijos valdžia paleistų net 15 politinių kalinių. Kitaip jie nužudysią JAV ambasadorių.

Brazilijos valdžia sutikusi, ir į porą dienų kaliniai buvo surinkti ir atvežti į Meksiką. Ambasadorius sveikutėlis paleistas.

Amerikos ambasadorius tikriausiai buvo ožkos padėtyje. O partizanai jei ir "vilko" padėtyje, bet patenkinti paleidimu politinių kalinių.

Vidomi įvykių scena. Amerikos ambasadorius—tai ne Lindbergų vaikutis: kaip jis pakliuvo partizanams?

M. Sūnus

San Francisco mieste smagiau gyventi

Princeton, N. J. — Gallup Poll tyrinėjimas parodo, kad iš visų Jungtinių Valstijų miestų San Francisko miestas yra gražiausias ir jame geriausia gyventi ne tik grožio atžvilgiu, bet ir kitais atžvilgiais.

Daugelis amerikiečių taipgi pasirenka Los Angeles miestą. New Yorkas skaitomas pirmaujančiu miestu su savo naktiniais klubais, gražiausiomis moterimis, geriausiu maistu. Denver skaitomas geriausiu sveikatai miestu.

Izraelio ambasadose bombos sproginėja

Bonna. Izraelio ambasadoje bomba sprogo. Taipgi sprogo bomba Hagoje ir Briuselyje Izraelio lėktuvų stotyje.

Palestinos laisvinimo liaudies frontas skelbia, kad tai jo kovos darbas prieš arabų žemių okupantus.

Meksikos Miestas.— Meksikos prezidentas Ordaz pranešė, kad per paskiausius 12 mėnesių įvairių prekių gamyba pakilo daugiau kaip 7 procentais.

Quincy, Mass. — General Dynamics Corp. 8,500 darbininkų po septynių dienų streiko grįžo darban.

Shenandoah, Pa.

Draugai Motuzai neteko sūnaus 44 metų amžiaus. Sūnus gyveno Philadelphijoje. Buvo vedęs, bet šeimos neturėjo. Leo Motuza mirė rugpiūčio 31 d., palaidotas rugsėjo 5 d.

Kazio Motuzos sveikata netvirta. Sūnus Albertas atvažiavo ir išsivežė į savo namus abu tėvus. Jie ten ir gyvens.

Leo mirdamas paliko liūdesyje abu tėvus, brolį Albertą ir šeimą.

Kai mes Shenandoryje turėjome Lyros chorą, tai Leo dalyvavo chore, padainuodavo solo, visada simpatizavo "Laisvei."

Mes, kurie pažįstame Motuzus, labai apgailestaujame dėl sūnaus Leo mirties ir linkime jiems susiraminti.

J. Pacauskas

-:-

"Laisvės" personalas reiškia širdingą užuojautą draugams Motuzams ir kitiems artimiesiems.

Egipto prezidentas Tarybų Sąjungoje

Roma. — Gauta žinių, kad rugsėjo 10 d. išvyko į Tarybų Sąjungą Egipto prezidentas Nasseris naujiems pasitarimams ir sveikatai sutvirtinti.

Taipgi jis lankysis Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Jugoslavijoje.

Puerto Rika draftui priešinga

San Juan.— Puerto Rikos advokatų Sąjunga priėmė rezoliuciją, kurioje sakoma, kad Jungtin. Valstijų draftto įstatymas yra nekonstitucinis ir neturi būt pritaikytas puertorikiečiams.

Santiago, Čilė.— Daugiau kaip 25 procentai mainierių serga vario dulkių (silicosis) liga dėl blogų darbo sąlygų ir nepakankamos apsaugos.

Seoul, Pietų Korėja.—Kolegijų studentai demonstratyviai reikalauja daugiau teisių. Dėl demonstracijų kai kurios mokyklos uždarytos.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

PANTRY MEN OR WOMEN
Experienced. Good wages, good working conditions.
Apply in person to San Marco Restaurant
27 City Line Ave., Bala Cynwood, Pa. 215-TE 9-3341.
(67-69)

BUSINESS OPPORTUNITY

SHELL-PHILA.

Shell has a 3-bay ranch style station available at:
GIRARD & SUSQUEHANNA
Phila., Pa.

This station is located at the Girard Ave. on -off exit ramp of 1-95 and will enjoy both transient and neighborhood business.

EXCELLENT INCOME OPPORTUNITY
4 WEEKS TRAINING
FINANCING AVAILABLE
TO HELP YOU
GET STARTED

For information call
Mr. Ingram or Mr. Barnes
215—TE 9-4360.
(66-71)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

LIFETIME JOB OPPORTUNITIES

JOIN THE YOUTH MOVEMENT AT BOSTON ENVELOPE

MACHINE OPERATORS
STOCK HANDLERS
JANITORS

* Day or Evening Shifts * Master Medical Plan * Paid Life Insurance * 9 Paid Holidays * Paid Vacations * Excellent Working Conditions.

For an interview, Call:
JIM DOHERTY — FA 5-6700

BOSTON ENVELOPE CO.
HIGH AND MAVERICK STS., DEDHAM, MASS. 02026
An Equal Opportunity Employer
(65-68)

CAREER OPPORTUNITIES

Due to recent expansion of our Division Sales Office in Madison — PHILLIPS PETROLEUM CO. (PHILLIPS 66) has openings for:
TYPISTS-TRANSCRIBERS-MAIL CLERK

We offer excellent opportunities for advancement, secure employment, pleasant surroundings, liberal benefits and salaries commensurate with qualifications. Prior experience desirable but not necessary, if you have the desire and potential to learn. All applicants, including recent high school and business school garduates, will be considered. Office Building, attractive and relatively new, has adjacent parking and is served by public transportation. Call Mr. Fickel, or Mr. Cooper at 377-8100 for an appointment.
PHILLIPS PETROLEUM CO.
340 Main St., Madison, N. J. An Equal Opportunity Employer.
(66-69)

COUNTER WORK

Food preparation, utility workers, school cafeteria. Ft. Washington, Pa. 1 block from transportation. 8 AM to 3 PM.— 8 AM to 4 PM. No Saturday or Sunday, good pay. Meals, uniforms, paid holidays. Call for appointment. 215-MI 6-5316.
(67-69)

SEWING MACHINE OPERATORS

Single needle and Hooper Machine operators. Finish Pressers. Report Joseph H. Cohen & Sons. Pers. office, Broad & Lehigh Ave. 9—11 AM. Philadelphia, Pa. 215—BA 3-8900. Ext. 53. (67-69)

CLERK-TYPIST

Accurate typing, invoices and general office duties.
Permanent position.
Huntington Valley, Pa. area.
Call 215-WI 7-2323.
(67-73)

WAITRESSES OVER 21

Experienced in dining room, neat and attractive. Apply in person to San Marco Restaurant,
27 City Line Ave., Bala Cynwood, Pa. 215-TE 3341.
(67-69)

BUS BOYS
OVER 18

Some experience. Available to work evenings. Apply in person to San Marco Restaurant
27 City Line Ave., 215-TE 9-3341.
Bala Cynwood, Pa.
(67-69)

AUTO BODY MAN. To work in clean modern union shop. Excel. pay. Vacation. Blue Cross, Blue Shield, holidays, sick days and uniforms all paid for by the Co. Call 609-665-2310. Ask for Mac Suders.
(67-71)

ASSEMBLY WORKERS:

Rapidly growing Skylight Manufacturer has opening for assembly men. Experience not necessary but mechanical background helpful. Start— $2.50 to $3.00 per hr. according to ability. Steady year 'round work. Car pool available. Company paid benefits. 1) Hospital Insurance. 2) Life Insurance. 3) A/S Insurance. 4) 9 Paid Holidays. 5) Sick Leave. 6) Pension Plan. 7) Vacation. Apply:
BOHEM MANUFACTURING CO., INC.
1222 Ridge Pike, Conshohocken, Pa.
Call 215-825--0130. (67-13)

CENTURY OF BOSTON

Century Circle, Braintree, Mass.
Leading women's sportswear manufacturer, has openings for general workers.

Excellent working conditions, good starting salary, liberal benefits, and employee discounts.

Apply to Mr. Robert Serisky
or call 617-848-1700.
(67-70)

EXTERMINATOR

MAN with or without experience for N. J. Pest Control Co. Salary & commission & other benefits.
Call after 9:30 AM 609-662-3355.
(64-70)

ELECTRICIAN

Opening for an experienced electrican at our Bristol plant. Duties include both plant and office electrical work. Must be willing to work shift work. Starting rate $3.675 per hour plus shift premiums and liberal employee benefits. Apply at

3M COMPANY
Green Lane,
Bristol, Pa.
Monday through Friday
An Equal Opportunity Employer
(67-70)

WATCHMAN. Immediate opening. Elevator Opr. for nite watchman work in downtown luxury hotel. Must be a dependable, mature person with neat appearance. Full medical and pension benefits. Call 215-PE 5-2179. Phila., Pa. (67-74)

WAREHOUSE-health and beauty aids, 5 day week, paid holidays, vacation, health and welfare, other fringe benefits. Phone Mr. Burns, 215-265-2250.
(67-77)

DORMITORY WATCHMEN for night shift, full and part time. $1.75 hr. plus overtime. Start Sept. 1st. Call Brother Robert Zeigler, St. Gabriel's Hall, 666-0556.
(67-74)

COMPOSING ROOM MACHNIST. With this knowledge you can have reasonable living and seashore life year 'round. Call collect, except Sat. & Sun. Herbert Krassenstein, Mechanical Supervisor, Atlantic City Press, 1-609-345-1111.
(67-72)

MECHANIC. Front and alignment. All benefits. Minerva Auto Body, Toms River, N. J. 201-349-1027.
(67-71)

GOLF COURSE

Maintenance men. Springhaven Club. Permanent. Call Mr. Snyder. Between 2:30 and 3 P. M. TR 2-4502.
(67-79)

MEN. To work in Stock and Shipping Depts. of leading manufacturer of children's apparel. Steady work, good benefits, overtime. Nannette Mfg. Inc., 3800 Frankford Ave., Philadelphia, Pa.
An Equal Opportunity Employer
(67-70)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

HOUSEKEEPER

One day a week.
Experience & local refs.
Must like children.
Downingtown area. 269-8380.
(56-67)

MECHANIC. Full time nights, diesel experience preferred. Union scale. Call Mr. Hanson at 201-869-6600. A-P-A TRUCK LEASING CORP., 1207 Tonnelle Ave., North Bergen, N. J. An equal opportunity employer. (65-71)

WANT A MAN'S JOB? International firm hiring girls over 18 for outside order department. Must be neat and able to converse intelligently. Starting salary $129/wk. For personal interview, call Mr. Howard, 9:30 AM to 1:30 PM., Monday thru' Friday. 609-662-3020.
(61-67)

NURSE — R. N. 11 to 7 Shift. Apply Personnel office Millville Hospital, Millville, N. J. 609-825-3500, extention 34.
(62-70)

KEYPUNCH OPERATOR — for expanding IBM department. Must have experience on IBM 029 and 059. For appointment call Mrs. Sarsfield at OR 6-2400.
(64-70)

NURSES AIDES

Mature women to work with severely handicapped children. All shifts available. Own transportation.
Call 788-5215
(58-67)

BOOKKEEPER. Full charge. Knowledge of A/P & A/R, payroll taxes and some typing. Call Mrs. Medica for interview. CE 6-4404. 533 No. 11th St. (66-69)

WAITRESS to work in Cherry Hill's newest and most unique restaurant. Excellent starting salary and employee benefits program complimented with desirable working conditions. Neat attractive appearance. No experience required. Will train. Must be responsible and punctual. Full or part time position available. Apply:

THE PLACE
1609 N. Kings Highway
Cherry Hill, N. J.
(67-74)

HOUSEKEEPER, full charge for executive couple, 4 school aged children, must be expd. with excellent references. Call Mrs. Carroll, WA
(67-77)

Looking for future. You can have one with fastest growing retail food chains in the country. Paid vacations, hospital plans. Profit sharing and credit union. Experience. Hard work and honesty. Interviews, Wed., Thur., and Fri. nights 7 PM. at 7-11 Office, 1811 Chapel Av., Cherry Hill, N. J. 609-662-2901.
(66-69)

SHIPPING & RECEIVING. Please do not read this ad: Unless you wish to join Keene Corporation's Shipping Department team. We're special. Are you? We invite you to talk about a job that has a little bit more, because we believe our employees are "something special." Great pay, over $100 to start, plus O.T. Great benefits, Company paid.
Company paid.
KEENE CORP.— STONCO LIGHTING
333 Monroe Ave., Kenilworth.
276-9000.
An Equal Opportunity Employer
(67-70)

CHAUFFEUR-HOUSEMAN

Phila. Center City apt., not sleep in. Excellent pay, benefits, etc. Must have exp. and good refs. For appt. please contact Miss Minifri, Kardon Chevrolet, Rt. 38, Mt. Holly, N. J. Call Phila. number 632-5100. (Camden) 609-235-7525. (Mt. Holly) 609-267-7400. (67-70)

SIDING, Roofers Applicators. New construction. Top pay. Steady. 215 EL 6-2300. 8 a. m. to 4 p. m.
(65-71)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

ELECTRICIAN

Suburban, Phila. firm needs qualified electrician as the result of expansion program, several years experience in installation & repair of all electrical apparatus, devices & circuits required. $3.52 per hour. Excellent Employ. Benefits. For appt. call Harry Eckman Bishop Tube Co., Frazer, Pa. 19355,
NI 4-3100. (62-68)

GENERAL
FACTORY HELP

Rates after 30 days ranging from $2.515 to $3.41 per hour. Company paid hospitalization for employees and families, life insurance, pension plan, plus shift differential. Apply to Personnel department.

NEW LONDON MILLS INC.
Morse St., Norwood, Mass.
617-668-6000.
(61-67)

MAINTENANCE ASST.

for general maintenance, electrical, plumbing, etc. Will consider trainee with general knowledge & a desire to learn & advance. Simkar Lighting fixture, D & Tioga. GA 5-7200.
(63-67)

DRIVER—5 mornings a week with Station Wagon & School bus endorsement for nursery school.
Call VI 4-1512. (64-68)

MAINTENANCE—Electrician. Steady work. Liberal fringe benefits. 5 day work week. Bond Baking Co. 300 E. Godfrey Ave.
PI 5-3440. Ext. 69.
(64-70)

TOOLMAKER. North Newark Firm. Needs one first class man added to our tool room in addition to a long list of benefits we have our own parking and offer overtime and a rate of $4.25 to start. Apply in person or call Charles E. Green & Son, 625 Third St., Newark. 201-485-3630. (65-68)

MACHINE TOOL OPERATORS

Full time positions for qualified operators in the following areas:
1st CLASS MACHINISTS
AUTOMATIC CHUCKERS
MILLING MACHINES
TURRET LATHES
TOOLMAKER

Good starting salary and working conditions. Benefits fully paid by company. Apply to:
ACTION MFG. CO.
2402 ORTHODOX ST.
PHILADELPHIA, PA.
An Equal Opportunity Employer
(65-67)

CUSTODIANS: Full time—2:30 pm. to 11:30 p.m. Cleaning and care of school buildings. Must use floor scrubbing and polishing machines. Experience desired, but not necessary—will train. Salary based on experience and ability. Excellent benefits and opportunity. Apply to C. R. Ebersole, Rose Tree Media School District, 172 Barren Road, Lima, Pa. Tel. 565-0611. (64-70)

PORTERS

Permanent. No experience necessary but helpful. Employees cafeteria. 5 Day week, no weekend, holidays or nights. Hours 8:30 PM to 4:30 PM. Own transportation necessary. Uniforms & meals furnished. 8 AM to 10 AM, to 2 PM. To 3:30 PM.
302-999-3554.
An Equal Opportunity Employer
(65-71)

SCHOOL BUS DRIVERS

Position for School Bus Drivers are available. 12 and 66 passengers. 7 AM to 9 AM; 2 PM to 4:30 PM, either or both. Training program provided. Excellent opportunity for men or women. ROSE TREE MEDIA SCHOOL DISTRICT LO 6-7072, between 8 AM and 4 PM.
(65-72)

MULTILITH Operator, expd. Mod., air-cond. shop, good fringe benefits & profit sharing program. Call 687-0500; if no answer, MU 8-3992.
(62-68)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

CUSTODIANS

Full time, part time. Senior citizens eligible.
BERNARDS TOWNSHIP BOARD OF ED.
C. A. CURTIS — 201-766-5177
(65-71)

NO DIPLOMA?

Freezer Warehouse man. Will train hard working man for future opportunity. Good pay for right man. Call now! 845-8950.
CUSTOM CUT MEATS
Rochelle Park, N. J.
(65-74)

MALE HELP WANTED

PORTERS
GARAGE MEN
DOOR MEN
Good pay
pleasant working conditions.
CA 4-1330
(65-71)

MULTILITH
OPERATOR
1250 MODEL

Experienced. Must be able to set up own work, day shift, good pay, benefits. Steady. KEYSTONE INDUSTRIES, 2051 Hartel Street, Levittown, Pa. 215-943-7300.
(65-67)

MAIN LINE College has openings for food service employees in September. Cooks, service personnel, receiving clerks and utility. Full and part time. Call LA 5-4427. (65-71)

TRUCK MECHANIC

Must have experience on both gas and diesel trucks and tractors; good fringe benefits. 354-3529. Mr. Jack Kelleher, Elizabeth, N. J.
(58-67)

Experienced oil burner service and clean up man, year round job, call for interview, 609-467-0357, 8 to 5 p. m. weekdays only.
(62-68)

MAINTENANCE-TOOLROOM WORKING FOREMAN

We have need for an experienced man who is knowledgeable in the maintenance and repair of large injection molds. Individual must posses supervisory capabilities for 6-10 men of varying ethnic backgrounds and varying degrees of skill and must also possess a better than average ability for divising and building jigs and fixtures.

Knowledge of welding is also helpful.

Good starting wages and benefit program.

Contact Mr. N. Porter
201-757-2500 or visit.
RONA PLASTICS, INC.
1000 So. Second St., Plainfield, N. J.
An Equal Opportunity Employer
(66-69)

CABINET Makers—Exp'd in formica work. Union shop, over-the-rate pay. Excellent health & welfare plan. Steady employment. Call 1-609-854-7080, ask for Sam Lacroce.
(63-69)

FACTORY Utility Men. A good opportunity for ambitious men with mechanical ability. Excellent starting rates with progressive increases. Liberal vacation plan, 10 paid holidays, group insurance Plan includes major medical. Apply Personnel office 10 AM - 3 PM. Or call 245-2320. H. K. PORTER COMPANY, INC. Coupling Works, 109 Aldene Rd., Roselle.
An Equal Opportunity Employer
(60-69)

MEN — Part time and full time. Philadelphia and Bucks areas. Vacations, work 2 to 5 days a week, overtime pay as a security guard. Relaxing work in security. Pensioners welcome.
639-9393.
(62-68)

FACTORY (2)

Light factory work. 5 days per week. No experience required, will train. Steady position, no sewing. Holidays. In center city.
Call WA 5-4360.
(64-73)

Įvairios Žinios

Nazaretas. — Izraelio archeologai surado 50,000 metų amžiaus kapą, kuriame palaidotas vaikas.

Roma.— Italijos Kompartija dabar turi 1,478,364 narius. Per porą savaičių įrašyta 3,814 naujų narių.

Portsmouth. — Anglijos Darbo Unijų Kongresas pareiškė nepasitenkinimą vyriausybės politika.

Varšuva. — Komunistų vadas Gomulka raportavo, kad šiemet Lenkijos javų derlius buvo prastesnis, kaip kitais metais. Daug javų nukentėjo nuo sausros.

Varšuva.— Lenkija ir Čekoslovakija tariasi dėl bendro ideologinio nusistatymo ir apsigynimo nuo Vakarų Vokietijos revanšistų.

Varšuva.—Nacių koncentracijos stovyklos vietoje Majdaneke rugsėjo 21 d. bus atidengtas paminklas fašizmo aukų pagarbai.

Washingtonas.— Sen. Gore sako, kad prez Nixono siūlomas taksų planas būtų turčiams naudingas.

Monongah, W. Va.—Rugsėjo 12 d. atidaryta kasykla No. 9, kur prieš 11 mėnesių įvyko eksplozija ir palaidojo 78 mainierius.

Maskva. Japonijos Nacionalinės Geležies ir Plieno Darbininkų Unijos vadas Yošiji čia lankydamasis — pasakė, kad Japonijos unijos turėtų arčiau kooperuoti su TSRS unijomis.

Geneva.— Kadangi Jung. Valstijos naudodavo Vietnamo kare Šveicarijoje pirktus militarinius lėktuvus, tai Šveicarijos valdžia dabar nusitarė daugiau nebeparduoti militarinių lėktuvų Jungt. Valstijoms.

Rabatas.—Pasaulinė Darbo Unijų Federacija ir Afrikos Darbo Unijų Federacija susitarė bendrai veikti prieš rasizmą, neokolonializmą, imperializmą ir agresiją.

30 BILIJONŲ DOLERIŲ

Richard Lyons rašė liepos 21 d. "N. Y. "Times," kad pasiuntimas amerikiečių ant Mėnulio kainavo $30,000,000.000. Žinoma, didelis dalykas, kad žmogus pasiekė Mėnulį, bet būtų dar didesnis, jeigu nors pusė tų pinigų būtų išleisti gerinimui žmonių gyvenimo—kovai prieš vargą ir skurdą ant Žemės.

Amatininkai, paįeškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

MIESTE PASIDAIRIUS

Miesto Tarybos prezidentas F. X. Smith ragina majorą Lindsay įsakyti visoms valdžios įstaigoms pirkti tik tuos reikmenis, kurie yra pagaminti unijinėse įmonėse. Tokį valdžios žygį užgirtų visos darbo unijos. Bet majoras tokio įsakymo įstaigoms dar nepadarė.

Amalgamated Clothing Workers unija pikietuoja Macy's krautuvę. Unija reikalauja, kad ši krautuvė liautųsi pardavinėjus iš užsienio, ypač iš Japonijos, importuotus vyriškus drabužius. Ji sako, kad tokie pigiomis darbo jėgomis pagaminti importai kenkia Amerikos rūbų pramonei, atima darbus iš Amerikos siuvėjų.

Majoras Lindsay apdovanojo medaliais 22 civilinius žmones už jų drąsą, nes jie patys rizikavo savo gyvybę, padėdami policijai suareštuoti įstatymų pažeidėjus. Jie juos laiko pavyzdžiu kitiems piliečiams, kaip reikią kooperuoti su policija kovoje prieš kriminalistus.

Privatinių ligoninių darbininkų unijos pasiuntė reikalavimą N. Y. valstijos gubernatoriui Rockefelleriui kad jis suteiktų finansinės paramos ligoninėms. Jos negalinčios išsiversti. Organizuoti darbininkai susirūpinę jų likimu. Užsidarys ligoninės, darbininkai neteks darbo.

Miesto valdžia pinigų neturi, o valstijos valdžia turi.

Šiaurinės Airijos protestantų vadas kun. Paisley smarkiai supyko ant mūsų majoro Lindsay už atsisakymą su juo susitikti. Jis norėjo majorą įtikinti, kad Š. Airijos (Ulsterio) protestantai katalikų neskriaudžia ir kad katalikai be reikalo triukšmauja.

Family Court išvietėje koks nors piktadarys ar piktadarė peiliu perdūrė Mrs. Bresciano iš Canarsie. Moteriškė kovoja su mirtimi. Užpuolikas nesuimtas.

Miesto valdžia įsakė namų savininkams įvykdyti naują nuomų kontrolės įstatymą iki spalio 1 dienos savanoriai, arba jų namai bus padėti po nuomų kontrole. Tokių savininkų yra 375,000. Jų namai dabar nekontroliuojami. Jie kelia nuomas kiek nori.

New Yorko juodosios moterys (negrės) susiorganizavo Jungtinę Juodųjų Moterų Politinę Lygą ir ruošiasi kovai už moterų teises. Lygos vadovė Mrs. Tanner sako, kad suvienytomis jėgomis juodosios moterys galės daug ką laimėti.

Policija sulaikė brooklynietį Joseph Zappia. Jis kaltinamas nužudyme savo žmonos Antoinette. Moteriškė rasta negyva su 50 žaizdų kūne.

Majoras Lindsay užgyrė 7 demokratus kandidatus į įvairias miesto vietas, nors jie jo kandidatūros neremia. Tuo majoras nori įrodyti piliečiams, kad jis tikrai yra bepartyvis ir siekia, kad jo valdžia būtų tikrai koalicinė iš visokių partijų. Gal tas ir pagelbės jam laimėti rinkimus.

Miesto policija pradėjo plačias ablavas prieš narkotikų pardavinėtojus. Jau keli desėtkai tokių šinkorių pasodinti už grotų. Ypač medžiojami tie, kurie tuos nuodus pardavinėja moksleiviams.

Spėjama, kad iki majoro rinkimų miesto važiuotės kaina nebus pakelta. Bet po rinkimų bus kita istorija. Visi kandidatai yra pažadėję "fėro" nekelti.

Kalnai knygų

TSRS Gynybos ministerijos organas "Krasnaja Zvezda" rašo, kad Lenino raštai yra išspauzdinti šimtų skirtingų kalbų, 348,000,000 egzempliorių.

1968 metais Tarybų Sąjungoje buvo išleista 75,699 skirtingais pavadinimais knygų. jų tiražas siekė 1,300,000,000 egzempliorių. Atspausdino kiekvieną dieną po 2,400 skirtingų knygų.

LAI JIE BĖGA

"New York Times" skelbia, kad iš Čekoslovakijos kasdien vien į Australiją atbėga po 250 žmonių, kurie prašo, kad jiems suteiktų vietą gyventi.

Taipgi rašo, kad pabėgėlių eilėse nėra darbininkų. Suprantama, kad darbininkai nebėgs iš savo šalies. Bėga tie, kurie mato, kad jau jie negalės darbininkus pavergti ir išnaudoti.

Bėglys A. Kuznecovas prisipažino, kad su užsienio šnipais - agentais jis dažnai susitikdavo Jasnaja Poliana miestelyje, Levo Tolstojaus Muziejuje. Karo metu muziejų išniekino hitlerininkai, o dabar šis besąžiniškas elementas.

Gražus buvo piknikas

Sekmadienį, rugsėjo 7, Jonas Grybas pasiėmė mus ir draugus Keršulius nuvežti į tarptautinį pikniką Rusų Arrow farmoje. Nors iš ryto gązdino lietumi ir važiuojant pradėjo krapyti, bet vėliau oras buvo tikrai malonus, saulėtas. Puikiai praleidome dieną.

Piknikas buvo įvairus. Net 11 autobusų atvežė žmones. O kiek daug automobiiių, šimtai. Bet pačioje didžiulėje farmoje neatrodė, kad būtų daug žmonių. Mat jie visur pasisklaidė. Lietuvių tebuvo visas desėtkas.

Piknikas buvo ne tik tarptautinis, bet ir tarprasinis. Nemaža jame buvo juodosios ir kitokios spalvos žmonių. Pas visus buvo didžiulis draugiškumas. Prie stalų visi bendrai vaišinosi, kalbėjosi, dainavo.

Apie trečią valandą prasidėjo žadėta programa. Labai puikiai padainavo ukrainiečių moterų choras. Publika gausiu plojimu nepaleido jų nuo estrados, kur buvo labai karšta. Negrai ir puertorikiečiai paįvairino programą savo dainomis ir muzika.

Teko pasikalbėti su tos farmos veikėjais. Jie nusiskundė, kad neturi jaunesnių jėgų juos pavaduoti. O tai susidaro sunkumų, kurie nuolat slegia senąją kartą. Gaila tokią pažangiųjų sukurtą ir ištaisytą įstaigą paleisti — kam nors parduoti. Gal visi pažangieji žmonės iš įvairių tautų ir rasių galėtų bendrai ją išlaikyti? Kiek žinoma, finansiniai farma gerai verčiasi. Geresnės vietos vasarą praleisti atostogas, taipgi turėti piknikų vargiai kur galima rasti. Puikus ežeras maudytis, žvejoti. Vasarą oras labai geras, malonus ant aukšto kalno. O iš New Yorko nuvažiuoti nedaugiau 60 mylių.

J. ir V.

SERGA

Draugė Kaziūnė Čeikauskienė pranešė, kad šiuo tarpu yra smarkiai susirgęs mūsų senas laisvietis Petras Višniauskas. Pradėjo sirginėti rugp. 29 d. Atrodo, kad jam bus širdis sušlubavus. Yra išvykęs pas dukterį Mrs. Helen Philip į Smithtown ir ten gydosi.

Linkime Petrui greitai ir pilnai susveikti.

Sekmadienį pietausime Forest Parke

Aną dieną laisviečių ruoštus pietus Forest parke lietus suvarė į salę. Ten gerai pasivalgėme ir pasivaišinome. Popietė buvo praleista kuo gražiausiai.

Mes ir vėl ruošiame pietus ir popietę su vaišėmis toje pačioje žalioje girioje. Tikimės, kad šį kartą orą mes turėsime "pagal užsakymą." Pietūs ruošiami rugsėjo 14 dieną. Pradėsime pietauti nuo 1 val. Paskui visą popietę praleisime draugiškoje, vaišingoje nuotaikoje.

Visi ir visos esate kviečiami. Atsiveskite ir savo "susiedus."

Rengėjai

Klubietės Kviečia

Trečiadienį, rugsėjo 17 d., Niujorko Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas bus sku-biai atliktas. Susirinksime 6 val., o baigsime 7 v.

Nuo 7 val. kviečiame vyrus ir nenaręs moteris atsilankyti. Turėsime viešnių iš Lietuvos, pasikalbėsime su sugrįžusiomis iš Lietuvos klubietėmis, turėsime kavutės, arbatėlės iš T. Sąjungos, pyragų, ir dar kai ko.

Kaip ir visada, susirinkimas įvyks "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Pirm.

"Vargšas" Johnsonas

Buvęs JAV prezidentas Johnsonas šiemet gavo iš valdžios $375,000 sutvarkymui savo civilinių ir raštinės reikalų.

Be to, jis kasmet gaus $40,000 už buvimą prezidentu pensijos, po $22,000 pensijos už buvimą viceprezidentu, kongresmanu ir senatoriumi, taipgi po $80,000 kasmet išlaidoms. Reiškia, gaus po $142,000 kiekvieną metą.

Bet seneliai pamena. kaip jis nenoromis pasirašė bilių, kad seniems žmonėms pakelti jų skurdžias pensijas.

KAPITALIZMO PAGALBAI

Žurnalas "U. S. News & World Report" iš liepos 21 dienos rašo, kad Jungtinės Valstijos per 20 metų kitoms kapitalistinėms valstybėms suteikė už $20,000,000,000 militarinės pagalbos.

Visiems aidiečiams ir dainavimo mėgėjams

Kviečiame visus ir visas susirinkti šį penktadienį rugsėjo 12 d., 7:30 vakare, "Laisvės" salėje.

Pradėkime pirmas dainų pamokas su gera energija ir skaitlingai. Gera pradžia užtikrina gražų pasiruošimą gražiam dainavimui

Susirinkime visi ir visos!

Aido komitetas
ir mokytoja
Mildred Stensler

Pietūs pas J. ir K. Čiurlius

Sekmadienį, spalio 12 d., įvyks pietūs pas draugus Čiurlius 12 valanda. Jie gyvena Pattenburg. N. J.

Štai kelrodis: Pattenburg randąsi prie kelio 22. Taigi tuo keliu ir reikia važiuoti tiek iš New Yorko pusės, tiek ir iš Eastono pusės. Iš New Yorko pusės Pattenburgas randasi kairėje pusėje kelio 22, iš Eastono—dešinėje. Automobilių vairuotojai žinote, kad privažiavus Pattenburg iškabą reikia išsisukti.

Parengimų Kalendorius

Rugsėjo (Sep.) 14
Woodhaven, N. Y.

Forest Parke pietūs susitikti su sugrįžusiais iš Lietuvos turistais. Jei lytų, pietūs būtų perkelti į "L" salę.

Rugsėjo (Sep.) 28 d. —

Įvyks banketas "Laisvės" salėje. Bus brooklyniečių oficialus atidarymas metinio "Laisvės" prenumeratų vajaus, ir pagerbimas dviejų mūsų gerų draugų, kurie yra nenuilstanti veikėjai mūsų pažangaus judėjimo.

Spalio-October 12 d.

Pietūs pas J. ir K. Čiurlius jų sodyboj. Pradžia 12 val., Pattenburg, N. J. Prašome newyorkiečius ruoštis nuvykimui pas Čiurlius. Sekite skelbimą.

Lapkričio (Nov.) 9

"Laisvės" metinis koncertas, lenkų New National salėje, Brooklyno dalyje Greenpointe.

PRANEŠIMAI

Rugsėjo (Sep.) 14 d.

Worcesterio Olympia Parke piknikas "Laisvės" naudai. Montelliečiai bando suorganizuoti busą.

Rugsėjo (Sep.) 21 d.

Pietūs spaudos naudai Philadelphijoje, daugelyje jau žinomoje vietoje—6024 Wayne Ave. Pietūs bus pateikti pusė po 12-os val.

REIKALAVIMAI

Reikalingi trys kambariai, dviem žmonėms. Pageidaujame Ozone Park ar Ridgewood apylinkėj. Prašome skambinti nuo 3 val. iki 8 val. vakaro. CYpress 4-1328. Klauskite Andrew.

(65-67)

Attention all clients of

PODAROGIFTS, INC.

We are pleased to advise you that as the result of negotiations with the President of Vneshposyltorg held in the U.S.A. and a personal visit by Maurice Rifkin, President of Podarogifts, Inc., to Moscow. changes and improvements in the method of accepting orders for gifts have been effected.

1. **No longer will commissions or fees be deducted from the gross amount paid by purchasers of gifts. All commsisions will be added to the NET AMOUNT OF THE ORDER, so that there will be no questions or misunderstandings between Vneshposyltorg and the recipients.**
2. **Prices on merchandise have been reduced and a new price-list will be ready within a month or two. Copies of the new price-list will be mailed upon request, when ready.**
3. **Until that time, we recommend to our valued clients to send their gifts in the form of a MERCHANDISE ORDER (Gift Certificate), which will enable the recipients to obtain merchandise of their own choice.**

ORDERS FOR AUTOMOBILE, "MOSKVITCH" are accepted as heretofore while the limited supply last.

For further information, please call directly:

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003
Tel. 212—228-9547

or our affiliates—

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. 212-581-7729

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N. Y. 10036
Tel. 212-245-7905

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
Tel. 215-925-3455

NORWICH, N. Y.
(anksčiau Binghamton, N. Y.)

Mirus

Stefanijai Vėžytei-Evans

Reiškiame gilią užuojautą jos tėvams Alenai ir Izidoriui Vėžiams, jos vyrui George, dukrai Helen ir jos šeimai, jos broliui Peter Wizis ir jo šeimai, ir kitiems giminėms ir draugams.

Walter ir **Bernice Keršuliai**
Brooklyn, N. Y.

"LAISVĖS" BANKETAS

RUOŠIA "LAISVĖS" BENDROVĖ

Sekmadienį, Rugsėjo 28, 1969

"LAISVĖS" SALĖJE

102-02 LIBERTY AVE. OZONE PARK, N. Y.

PRADŽIA 1-mą VAL. DIENĄ

.....

Šiame bankete bus oficialiai atidarytas "Laisvės" vajus ir pagerbti du plačiai žinomi draugai, tai yra:

VALYS BUNKUS ir PETRAS ŠOLOMSKAS

Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti Skaniai pavalgysite, pasimatysite su pažįstamais, ir šiaip sau smagiai praleisite laiką.

BILIETAS $5 ASMENIUI —— KVIEČIA RENGĖJAI

Bilietai gaunami "Laisvės" raštinėj.